

Východisková analýza stavu participácie v meste Hlohovec

Autor:

- Peter Nedoroščík
- Jozef Veselovský
- Peter Hanečák
- Peter Vittek

názov výstupu: Východisková analýza stavu participácie v meste Hlohovec

názov výstupu z opisu: **Analýza východiskového stavu**

zadávatel': Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti,

národný projekt: PODPORA PARTNERSTVA A DIALÓGU V OBLASTI, PARTICIPATÍVNEJ TVORBY VEREJNÝCH POLITÍK

ITMS kód projektu: 314011M298

operačný program: OP Efektívna verejná správa

zdroj financovania: Európsky sociálny fond

obdobie vyhotovenia/spracovania: máj 2019

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (zadávateľ)

Východisková analýza stavu participácie v meste Hlohovec

Participatívny rozpočet, participatívne plánovanie verejných priestorov a otvorené dáta:
možnosti skvalitnenia, rozšírenia alebo zavedenia participatívnych procesov
v Hlohoveckej samospráve

Za združenie Utopia zostavili: Peter Nedoroščík, Jozef Veselovský, Peter Hanečák
Spolupracoval: Peter Vittek
Názov národného projektu: *Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby
verejných politík*
Predložené dňa: 6.5.2019

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (zadávateľ)

Východisková analýza stavu participácie v meste Hlohovec

Participatívny rozpočet, participatívne plánovanie verejných priestorov a otvorené dáta:
možnosti skvalitnenia, rozšírenia alebo zavedenia participatívnych procesov
v Hlohoveckej samospráve

Za združenie Utopia zostavili: Peter Nedoroščík, Jozef Veselovský, Peter Hanečák

Spolupracoval: Peter Vittek

Názov národného projektu: *Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík*

ITMS: 314011M298

Operačný program: OP Efektívna verejná správa

Zdroj financovania: Tento materiál je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Autor súhlasí so zaradením obsahu výstupu do znalostnej elektronickej databázy ÚSV ROS

Vyhotovené dňa: 6.5.2019

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.utopia.sk

Východisková analýza stavu participácie v meste
Hlohovec: Participatívny rozpočet, participatívne
plánovanie verejných priestorov a otvorené dáta: možnosti
skvalitnenia, rozšírenia alebo zavedenia participatívnych
procesov v Hlohoveckej samospráve,

Utopia,

Lipského 2, 841 01 Bratislava

Mesto Hlohovec,

M. R. Štefánika 1, 920 01 Hlohovec,

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej
spoločnosti, Cukrová 14, 811 08 Bratislava,

2019

Zadanie:

OZ Utopia podpísalo memorandum o spolupráci s mestom Hlohovec a Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, v ktorom sa partneri zaviazali spolupracovať na realizácii pilotného projektu s názvom Transparentnosť výkonu samosprávy a otvorené dáta, ktorý je zaradený do pilotnej schémy participatívnej tvorby verejných politík. Pilotný projekt sa orientuje na tri témy - participatívny rozpočet, participatívne plánovanie verejných priestorov a otvorené dáta.

Participatívny rozpočet umožňuje občanom bezprostredne vstupovať do tvorby rozpočtu mesta, pričom pre všetkých aktérov otvára možnosť priamo spolupracovať pri definovaní položiek rozpočtu a ich následnej realizácii v praxi. Verejnosť v participatívnom procese určuje svoje potreby a otvára problémy; mestský úrad v spolupráci s občanmi hľadá spôsoby ako ich riešiť. Participatívne plánovanie verejných priestorov umožňuje obyvateľom určovať funkciu a podobu verejných priestranstiev a jeho transformáciu pre všestrannejšie využitie. Zverejňovaním otvorených dát poskytuje samospráva širokej verejnosti prehľadne štruktúrované informácie s cieľom podpory informovaných rozhodnutí pri príprave a tvorbe verejných politík.

Cieľom pilotného projektu je nastaviť a zaviesť participatívny rozpočet, ktorý bude súčasťou celkového rozpočtu mesta Hlohovec, schválený vo forme všeobecne záväzného nariadenia mestského zastupiteľstva. Zároveň bude definovaný postup participatívneho plánovania verejných priestorov v meste Hlohovec, ktorý definuje konkrétnu podobu participatívneho plánovania a jeho záväznosť pri revitalizáciách verejných priestorov, schválený vo forme všeobecne záväzného nariadenia mestského zastupiteľstva.

Hlavný prínos realizácie pilotného projektu pre mesto bude spočívať v skvalitnení participatívnych procesov vo vnútri samosprávy a rozšírení možností pre zapájanie verejnosti. Samospráva získa cenné skúsenosti pri participatívnom plánovaní verejných priestorov, ktoré využije pri budúcich revitalizáciách verejných priestranstiev. Obyvatelia získajú možnosť aktívne sa zapájať do vylepšenia ich bezprostredného okolia, či už prostredníctvom participatívneho plánovania alebo cez nápady predložené do participatívneho rozpočtu. Posledným prínosom bude publikovanie otvorených dát, vďaka ktorým získajú obyvatelia širší a slobodnejší prístup k informáciám.

Opis Národného projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík:

Pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík

Pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík predstavuje praktickú časť projektu. Zastrešuje dvanásť pilotných projektov, ktoré testujú rôzne participačné scenáre a nástroje zapojenia verejnosti do tvorby verejných politík na 4 úrovniach (národná, regionálna, mikroregionálna, lokálna). Zameranie verejných politík predstavuje témy ako sociálna inklúzia, otvorené dáta, udržateľná mobilita, deti a mládež, medziobecná spolupráca, využívanie verejných priestorov, odpadové hospodárstvo, environmentálna výchova a vzdelávanie. Projekty boli do pilotnej schémy vybrané na základe samostatnej výzvy k predkladaniu projektov ÚSV ROS, realizovanej v Novembri 2015. Na základe dvanástich memoránd o spolupráci medzi ÚSV ROS, konkrétnym subjektom verejnej správy (VS) a vybranou mimovládnu organizáciou, ktorá vznik projektu iniciovala, vznikne dvanásť verejných politík, pripravených na zavedenie do praxe.

Pilotná schéma je súčasne cenným zdrojom dát pre analytickú činnosť, ktorá predstavuje druhú časť projektu.

Analyticko-metodicko-legislatívna podpora zavádzania participatívnej tvorby verejných politík do praxe

Analyticko-metodicko-legislatívna podpora zavádzania participatívnej tvorby verejných politík do praxe predstavuje teoretickú časť projektu, ktorá je zameraná na analytickú, metodickú, legislatívnu činnosť. Na základe analytickej, metodickej a legislatívnej činnosti bude priebežne budovaná verejne elektronicky dostupná znalostná databáza. Výsledkom bude *Analýza stavu a možností participácie v SR*, ako aj návrhy na legislatívne zmeny, zvyšujúce účasť verejnosti v procese prípravy, tvorby, implementácie, monitoringu a revízie verejných politík.

Budovanie kapacít v prostredí VS predstavuje samostatný blok činností. Jeho cieľom je identifikovať príčiny nedostatočnej aplikácie inovatívnych a participatívnych metód v praxi verejnej správy. Bude navrhnutý profil absolventa, architektúra a sylaby špecializovaného vzdelávacieho programu, ako aj metodiky pre nový vzdelávací program s názvom "Participatívna tvorba politík v prostredí verejnej správy". Súčasťou je pilotné testovanie programu vzdelávania na 3 skupinách účastníkov z prostredia VS (štátna správa, regionálna územná samospráva, regionálne združenia miest a obcí, miestna územná samospráva).

Abstrakt:

Východisková analýza participatívnych procesov v meste Hlohovec vznikla pre potreby pilotného projektu č. 8 s názvom „Transparentnosť výkonu samosprávy a otvorené dáta“, ktorý sa realizuje v rámci národného projektu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti s názvom „Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík“. Pripravili ju experti združenia Utopia a slúži ako východiskový materiál k navrhovaným opatreniam, ktoré majú za cieľ skvalitniť prebiehajúce alebo vytvoriť nové procesy zapájania obyvateľstva do rozhodovania na úrovni samosprávy. Analýza je rozdelená do troch častí. Prvá časť mapuje zapájanie obyvateľstva do rozhodovania samosprávy vo všeobecnosti a analyzuje predpoklady pre zavedenie participatívneho rozpočtu v meste. Druhá časť analyzuje procesy participatívneho plánovania verejných priestorov a načrtáva plán pre ich vylepšenie a stabilizovanie. Tretia analyzuje formy zverejňovania datasetov, ktoré samospráva využíva, a navrhuje postup na vytvorenie katalógu otvorených dát a vizualizáciu mestského rozpočtu. Každá časť analýzy je samostatný celok s vlastnou metodológiou a odporúčaniami, čiastočne sa však prekrývajú a dopĺňajú.

Kľúčové slová: participácia, participatívny rozpočet, participatívne plánovanie verejných priestorov, otvorené dáta

Úvod:

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti začal dňa 15. apríla 2017 realizovať národný projekt s názvom Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík, ktorý pracovne voláme NP PARTI.

Národný projekt je fascinujúcou trojročnou odbornou expedíciou, ktorej cieľom je rozšírenie poznatkov o funkčnosti a nefunkčnosti participatívnych mechanizmov v reálnom, každodennom živote na úrovni štátu, samosprávnych krajov, mikroregiónov, ako aj miest a obcí. Na našej ceste k zefektívneniu mechanizmov participácie občianskej spoločnosti na správe vecí verejných nás sprevádza vyše 250 expertov z prostredia mimovládnych organizácií, akademického sektora a subjektov štátnej, regionálnej a miestnej územnej samosprávy.

Ocitli sme sa na dlhej a vzrušujúcej ceste odborných výskumných interakcií, testovania inovatívnych postupov zapájania verejnosti do tvorby verejných politík, kreatívnych zásahov a poctivej práce v teréne, expertných intervencií, ako aj nečakaných výziev a rafinovaných nástrah z čerpania finančných prostriedkov z operačného programu.

Projekt NP PARTI, financovaný z prostriedkov operačného programu Efektívna verejná správa, cielene buduje predpoklady, navrhuje kroky, zavádza riešenia, zamerané na podporu participatívnej tvorby verejných politík na národnej, regionálnej, mikroregionálnej a lokálnej úrovni. Projekt realizujeme ako jednu komplexnú aktivitu, ktorá je vnútorne členená na dve podaktivity:

- pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík
- analyticko-metodicko-legislatívna podpora zavádzania participatívnej tvorby verejných politík do praxe

Pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík predstavuje praktickú časť projektu. Zastrešuje dvanásť pilotných projektov. Pilotné projekty testujú rôzne participačné scenáre a nástroje zapojenia verejnosti do tvorby verejných politík na 4 úrovniach (národná, regionálna, mikroregionálna, lokálna). Zameranie verejných politík predstavuje širokú škálu tém: sociálna inklúzia, otvorené dáta, udržateľná mobilita, deti a mládež, medziobecná spolupráca, využívanie verejných priestorov, odpadové hospodárstvo, environmentálna výchova a vzdelávanie. Projekty boli do pilotnej schémy vybrané na základe samostatnej výzvy k predkladaniu projektov ÚSV ROS, realizovanej v Novembri 2015. Na základe dvanástich memoránd o spolupráci medzi ÚSV ROS, konkrétnym subjektom verejnej správy (VS) a vybranou mimovládnu organizáciou, ktorá vznik projektu iniciovala, vznikne dvanásť verejných politík, pripravených na zavedenie do praxe.

Pilotná schéma je súčasne cenným zdrojom dát pre analytickú činnosť, ktorá predstavuje druhú časť projektu. Súčasne vytvára priestor pre uplatnenie, overenie a zhodnotenie navrhovaných metodík a metodických postupov. Predstavuje naše „živé laboratórium participatívnych procesov v prostredí verejnej správy“.

Analyticko-metodicko-legislatívna podpora zavádzania participatívnej tvorby verejných politík do praxe predstavuje teoretickú časť projektu, ktorá je zameraná na analytickú, metodickú, legislatívnu činnosť. Na základe analytickej, metodickej a legislatívnej činnosti bude priebežne budovaná verejne dostupná poznatková báza, ktorá bude sprístupnená na samostatnej webovej stránke k projektu. V súčasnosti na analytickom bloku pracuje päť samostatných výskumných tímov, pričom ich počet bude postupne ďalej rásť. Výsledkom bude Analýza stavu a možností participácie v SR, ako aj návrhy na legislatívne zmeny, zvyšujúce účasť verejnosti v procese prípravy, tvorby, implementácie, monitoringu a revízie verejných politík.

Budovanie kapacít v prostredí VS predstavuje samostatný blok činností. Jeho cieľom je identifikovať príčiny nedostatočnej aplikácie inovatívnych a participatívnych metód v praxi verejnej správy. Aké vedomosti, zručnosti, postoje je potrebné posilniť v rámci budovania kapacít VS? Bude navrhnutý profil absolventa, architektúra a sylaby špecializovaného vzdelávacieho programu, ako aj metodiky pre nový vzdelávací program s názvom "Participatívna tvorba politík v prostredí verejnej správy". Súčasťou je pilotné testovanie programu vzdelávania na 3 skupinách účastníkov z prostredia VS (štátna správa, regionálna územná samospráva, regionálne združenia miest a obcí, miestna územná samospráva).

Obsah:

Abstrakt.....	7
Úvod.....	8
1. Analýza súčasného stavu možností participácie verejnosti a spolupráce úradu, zastupiteľstva a verejnosti v meste Hlohovec.....	11
1.1 Úvod.....	11
1.2 Výstupy z rozhovorov.....	12
1.3 Informačné zdroje.....	13
1.4 Strategický dokument.....	16
1.5 Štandardné interakcie.....	18
1.6 Dotácie a MVO.....	18
1.7 IdeaSiTy.....	20
1.8 Analýza udalosti.....	21
1.9 Závbery a odporúčania.....	22
1.10 Prílohy.....	24
2. Participatívne plánovanie verejných priestorov.....	31
2.1 Úvod.....	31
2.2 Legislatívny rámec.....	31
2.3 Mestské dokumenty, koncepcie a politiky.....	33
2.4 Investičné akcie mesta zamerané na rozvoj verejného priestoru.....	35
2.5 Zhodnotenie.....	36
2.6 Odporúčania.....	38
2.7 Informačné zdroje.....	38
3. Otvorené dáta.....	39
3.1 Úvod.....	39
3.2 Prečo otvorené dáta/Open Data.....	39
3.3 Analýza.....	40
3.4 Ciele.....	42
3.5 Plán.....	43
3.6 Odporúčania.....	43
Záver.....	44
Zoznam skratiek.....	45

1. Analýza súčasného stavu možností participácie verejnosti a spolupráce úradu, zastupiteľstva a verejnosti v meste Hlohovec

Peter Nedorožčík

1.1 Úvod

Zámer analýzy: zmapovať aktivity subjektov analýzy vzhľadom na jej tematické zameranie, identifikovať participatívne mechanizmy, navrhnúť ich prehĺbenie a rozšírenie, resp. implementovať nové;

Predmet analýzy: miera (hĺbka, resp. intenzita) a typy participácie v nasledujúcich oblastiach:

- informácie – aké zdroje informácií existujú, ako prebiehajú informačné toky, aká je miera interakcie/diskusie, formát moderovania, bariéry prístupu;
- interakcie – strategické (tvorba verejných politík, PHSR, PRM) a štandardné (realizované služby a vplyv verejnosti na ich realizáciu);
- aktivity – realizované projekty, podiel verejnosti na ich vytváraní, realizácii a kontrole

Z hľadiska participácie sa budú identifikovať jej nasledujúce podoby a stupne:

- informovanosť, pričom sa zohľadňuje v akej podobe a kedy sú informácie dostupné a aké sú bariéry v ich dostupnosti;
- kontrola, ako prebieha informovanie o procese rozhodovania a následnej realizácie;
- spolurozhodovanie, pričom možno rozlíšiť niekoľko podôb, v závislosti od predmetu rozhodovania (či napr. ide o strategické materiály, alebo o rozhodovanie o konkrétnych krokoch samosprávy), od záväznosti rozhodovania (či má charakter odporúčania, alebo záväzku a pod.);
- spolurealizácia, a teda či sa môže verejnosť, resp. jej časť priamo zapájať aj do realizácií jednotlivých intervencií samosprávy;
- vytváranie možností a priestoru pre činnosť, spoluprácu a organizovanie sa verejnosti

Subjekty analýzy:

Mestský úrad Hlohovec – Kancelária primátora, Odbor stratégie, rozvoja mesta a územného plánovania, Odbor spoločenských služieb;

Mestské zastupiteľstvo – jednotlivé poslankyne a poslanci oslovení úradom;

Verejnosť – organizovaný občiansky sektor, platformy, iniciatívy ad hoc oslovené úradom

Nástroje a postupy:

A/pološtrukturované interview - s tromi okruhmi otázok pre tri cieľové skupiny – verejnosť, úrad a zastupiteľstvo – s nasledujúcimi tematickými okruhmi:

1. informácie - aké kanály, ako často sa využívajú, aký typ informácií sa vyskytuje;
2. interakcie - realizované aktivity (dotačný systém, iné formy spolupráce úrad - aktívna verejnosť) a stretnutia (verejné, poslanecké, ad hoc občianske aktivity a pod.);
3. participácia (význam, preferované podoby, očakávania)

B/informačné zdroje – mapovanie a obsahová analýza;

C/analýza verejnej udalosti;

D/analýza tvorby strategického dokumentu;

E/analýza systému dotácií a ďalších nástrojov participácie

1.2 Výstupy z rozhovorov

Pološtrukturované interview sa realizovali v mesiaci august, pričom sa uskutočnilo desať takýchto rozhovorov – štyri s pracovníkmi úradu, vrátane primátora, tri s poslancami a tri so zástupcami verejnosti, resp. mimovládneho sektoru. Z interview vyplynuli nasledujúce – z hľadiska participácie relevantné, zistenia:

Úrad

Po zvolení súčasného primátora sa na úrade postupne objavila „nová krv“ a začali sa diať progresívne zmeny smerom ku skvalitneniu existujúcich a zavedeniu nových služieb. Tieto kroky sa podarili do tej miery, že v rámci samosprávnych služieb v oblasti informačných systémov, možno Hlohovec v mnohých aspektoch považovať za „vlajkovú loď“ slovenských samospráv. Zmeny na úrade sa však nedejú ľahko.

V práci s verejnosťou je prekážkou často istá forma zaslepenosti, ktorá sa prejavuje tým, že „každého zaujíma len to, čo sa deje pred jeho barakom“ a unikajú širšie súvislosti. Pri zapájaní verejnosti do strategických rozhodnutí sa tiež často stáva, že sa „debata skončí pri výtlkoch“ a podobných drobných opravách, ktoré nemajú strategický význam.

Zastupiteľstvo

Väčšinu v zastupiteľstve má klub nezávislých poslancov združených okolo OZ Frašťačania. Odmeny za poslaneckú činnosť zhromažďujú v spoločnom fonde, ktorý využívajú na verejné investície, pričom dosiaľ z nich boli najmä vybudované detské ihriská. To, kam sa zozbierané financie investujú, sa určuje „na základe debát zhruba tridsiatich ľudí, ktorí komunikujú z občanmi a snažia sa naplniť ich potreby“.

Čo sa týka komunikácie s verejnosťou, realizuje sa „oficiálne stretnutiami s verejnosťou v jednotlivých volebných okrskoch“, a tiež „bežnou formou mailovou a FB komunikáciou“. V neposlednom rade aj fyzickými stretnutiami priamo na ulici, pričom jedna z respondentiek uviedla, že sa neraz stalo, že „mala čo robiť, aby prešla ulicou skôr než za hodinu, pretože ju neustále pristavovali ľudia, ktorí chceli riešiť problémy“.

Medzi problémami a nedostatkami dominovali „administratívna záťaž“ pri konkrétnych realizáciách, problémy pri verejnom obstarávaní a to, že „nemôžeme dať zákazky miestnym ľuďom, ktorí majú k mestu vzťah a spravili by to dobre“. Na druhom mieste vystupovali medziľudské vzťahy, presnejšie to, že „sa nedá vyhovieť každému“, že „ľudia majú rôzne aj nekalé motivácie“, že „sa vytratili susedské a také komunitné vzťahy“ a že „sú ľudia často podozrievaví“. Spomínaný bol aj nezájem o veci verejné.

Verejnosť/MVO

V rámci interview sme mali možnosť hovoriť so zástupiteľmi troch subjektov z oblasti kultúry a životného prostredia, pričom z rozhovorov vyplynulo, že spoluprácu s mestom hodnotia od veľmi dobre až po výborne. Nedostatky sa týkali mediálnej podpory realizovaných udalostí zo strany mesta. V jednom prípade respondent uviedol, že by privítal možnosť vstupovať do rozhodovania o sumách vyčlenených v rozpočte na konkrétne položky tak, aby sa nestalo, že „koncom roka nie je dostatočné množstvo peňazí na nákup pomôcok pri zbere odpadu“.

Vo vzťahu k verejnosti, resp. k iným MVO pôsobiacim v meste, respondenti uvádzali, že „aj keď je ľudí málo, predsa len mesto žije“, že „nie vždy vedia o svojich aktivitách“, a že by „vzájomná spolupráca istotne pomohla“. Privítali by tak, aby mesto poskytlo priestor a pomohlo s organizáciou „niečoho, ako komunitné centrum“. Tiež je podľa respondentov dôležité „viac zapájať ľudí – dať tým ľuďom pocítiť, že ich mesto počúva tak, že napríklad niečo som navrhol a stalo sa to“. Rozvoju občianskej spoločnosti by určite pomohli „vzdelávačky v školách“.

1.3 Informačné zdroje

V správe mesta:

Život v Hlohovci

Mesačník distribuovaný do každej domácnosti. K dispozícii aj na webe www.zivotvhlohovci.sk vo formáte PDF. Ide o formát A5, ktorý má osem strán a zahŕňa tri stále rubriky: posledná strana je venovaná „kalendáru podujatia“ a informáciám o dani v samospráve, služieb mesta, resp. služieb, ktoré majú široko-plošný dosah, ako napr. informácie o pohotovostných službách miestnych lekární. Druhou stálou rubrikou je rozhovor s poslancami, kde dostávajú priestor vyjadriť sa k svojej zástupiteľskej činnosti a k témam, ktoré práve hýbu mestom. Treťou stálou rubrikou je „téma“. V troch náhodne vybraných číslach z roka 2017 boli pertraktované nasledujúce témy: Aká bude pešia zóna?, Moderné riadenie mesta, Hlohovský zámok. Popri týchto troch stabilných rubrikách vyplňajú obsah informácie o dani v meste. Ide najmä o kroky samosprávy a mestských organizácií, ako sú školy a podobne a o aktivitách jednotlivých segmentov verejnosti združených v rôznych formách organizácií, ako sú školy, seniorské centrá, záujmové krúžky, školy atď.

Z hľadiska subjektov analýzy a ich podieľaní sa na obsahu mesačníka sú dôležité nasledujúce zistenia:

- obsah mesačníka určuje MÚ a vystupuje v ňom aj ako subjekt, ktorý informuje;

- aktívny hlas dostávajú aj zastupitelia, ktorí v rozhovoroch informujú o svojich aktivitách;
- verejnosť vystupuje čisto ako pasívny prvok, o ktorého aktivitách sa informuje na základe toho, že realizuje zaujímavú činnosť aj z celoslovenského hľadiska, resp. ide o aktivity verejnoprospešného charakteru; Pasivita je vypuklá až do tej miery, že informácie o aktivitách verejnosti nie sú dokonca dopĺňané ani citáciami aktérov aktivít;
- najdôležitejším subjektom, ktorý informuje, resp. o ktorom sa informuje je primátor; V troch analyzovaných číslach sa vždy objavuje aj na titulnej stránke, buď ako nositeľ kľúčovej informácie daného čísla, alebo ide o informáciu o jeho aktivitách

Záver: Mesačník poskytuje zásadné a potrebné informácie pre obyvateľov mesta vo veľmi kvalitnej podobe. Má pestrý obsah a vystupuje v ňom do popredia aj ambícia vzdelávať verejnosť a približovať jej chod samosprávy. Z hľadiska participácie však neexistuje žiadna možnosť verejnosti ovplyvniť obsah ani vyjadriť vlastné stanoviská a keďže elektronická podoba mesačníka je len vo formáte PDF, neposkytuje žiaden priestor pre interaktivitu. V neformálnej komunikácii s obyvateľmi sme zachytili aj opakovaný názor, že ide o „hlasnú trúbu primátora“, čo nepochybne aspoň u istej časti obyvateľov znehodnocuje snahu o vzdelávanie verejnosti a dôveryhodnosť tohto média.

Webstránka – oficiálna stránka mesta: hlohovec.sk

Stránka mesta má podľa plánov MÚ prejsť rozsiahlym prepracovaním od dizajnu až po štruktúru. Dnes má štandardnú podobu ako väčšina samospráv, okrem titulnej stránky obsahuje aj podstránky mesto a občan/podnikateľ. Je informačne bohatá a priebežne aktualizovaná. Ponúka aj možnosť bezplatného odberu SMS a mailových informácií. Z hľadiska interaktivity a možných vstupov verejnosti poskytuje priestor prostredníctvom aplikácie Odkaz pre starostu a tiež „IdeaSiTy“ (viď nižšie). Možnosť zapojiť sa poskytuje stránka aj pri zbere dát, v súčasnosti je to dotazník ku Komunitnému plánu sociálnych služieb (KPSS).

Stránka ponúka aj možnosť kliknúť na kolónku participácia, ktorá sa začína nasledujúcim textom: „Akákoľvek spoluúčasť verejnosti na správe vecí verejných má schopnosť rozvíjať miestnu samosprávu, pochopiť lokálnu komunitu a jej štruktúru, vzťahy, túžby a obavy. Výsledky projektov, ktoré vzišli z participatívneho plánovania bývajú vo väčšej miere akceptované verejnosťou, než projekty či rozhodnutia urobené volenými zástupcami verejnosti v samospráve, pretože vznikali na základe konsenzu a diskusie zainteresovaných.“ V súčasnosti poskytuje informácie o: akciách participatívneho plánovania verejných priestorov a o občianskych návrhoch na portáli „IdeaSiTy“.

Facebook – Mesto Hlohovec

Oficiálna stránka mesta (https://www.facebook.com/mestohlohovec/?ref=br_rs) má takmer tisíc osemsto označení „páči sa“ a zhruba rovnaký počet sledujúcich. Ide o živú FB stránku, kde sa zverejňujú dôležité a pútavé informácie pre obyvateľov mesta. Odpovede na správy

od obyvateľov sa objavujú najneskôr v priebehu niekoľkých hodín. Z hľadiska participácie sa tu vyskytuje klasické obmedzenie FB – stránka umožňuje verejnosti komentovať zdieľaný obsah a posilať správy. Uverejňovanie príspevkov je v rukách administrátorov.

Participácia Hlohovec

(<https://www.facebook.com/participaciahlohovec/>) vznikla len prednávkou a informuje o aktivitách mesta, ktoré majú participatívny charakter

Média mimo správy mesta

Webstránka – frastacania.sk

Ide o stránku občianskeho združenia, ktoré je platformou klubu nezávislých poslancov. OZ Fraštačania disponuje financiami z 2% daní a z tzv. poslaneckého fondu, ktorý vytvorili poslanci tým, že sa vzdali svojich odmien vyplývajúcich z výkonu funkcie.

Táto skupina je aktívna od roku 2010 a právnu subjektivitu nadobudla v roku 2014. Jej základnými cieľmi sú: „zdravý a progresívny rozvoj mesta, podpora a rozvoj otvorenosti, transparentnosti a efektívnosti činnosti miestnej samosprávy a jej podriadených organizácií a tiež zvyšovanie kvality života obyvateľov mesta, najmä detí, mládeže, mladých rodín, ale aj seniorov“. Stránka informuje o aktivitách združenia a poslancov, o ich zapájaní sa do lokálnych aktivít aj o snahe o stimuláciu občianskeho a komunitného života. Neposkytuje však žiadnu možnosť interaktivity s výnimkou priameho oslovenia prostredníctvom telefonického, resp. mailového kontaktu.

Frašťacké noviny (frastackenoviny.sk)

Vychádza aj ako print. Priamo na stránke nie je možné zistiť ani vydavateľa, ani personálne obsadenie redakcie. Frašťacké noviny majú na facebooku 4,5 tisíca lajkov. Informáciám dominujú prevažne voľnočasové aktivity a šport. V rámci komunálnej politiky v nej dostávajú priestor aj ľudia zoskupení okolo OZ Fraštačania. Médium informuje o dianí v celom hlohoveckom okrese. Napriek bulvárnemu charakteru má mieru interaktivity, ktorú média v správe mesta nemajú. Sú tu zverejňované aj texty čitateľov v rubrike „Hydepark“ a taktiež umožňujú podať návrh na tému, o ktorej by sa malo písať v rubrike „Hlasná trúba“. Zverejnené texty umožňujú čitateľom pridať komentár.

Hlohovecko (hlohovecko.sk)

Médium s podtitulkom Pravá tvár Hlohovca je vo vlastníctve firmy RegMedia s.r.o a zameriava sa najmä na informácie ekonomicko – podnikateľského charakteru, ako napr. trh s realitami a prevádzky poskytujúce rôzne služby, pracovné ponuky a pod. Zahŕňa ja magazín, ktorý poskytuje informácie voľnočasového charakteru. Z pohľadu samosprávy sú dôležité dve ďalšie rubriky:

1. <http://ppp.hlohovecko.sk/> - Pošta pre poslanca mestského zastupiteľstva, ktorá umožňuje podľa ulice vyhľadať poslanca, na ktorého sa podľa bydliska chce občan obrátiť. Ide o pomerne živú platformu (posledné odkazy občanov sú zo dňa 7. 11. 2017), kde sa nachádza zaznamenaných takmer 250 požiadaviek a otázok občanov, na ktoré poslanci zväčša aj zareagovali.

2. <http://hlohovecko.sk/?m=forum> – Fórum, ako priestor pre diskusie na rôzne témy. Z hľadiska analýzy je najdôležitejšou témou „Samospráva a úrady“, ktorá obsahuje 1 632 diskusií. Diskusné fórum je síce pestré, ale zároveň trpí tým, že je možné prispievať anonymne a diskusie nie sú moderované. Fórum je „ošetrené“ štandardnými pravidlami a web

ich uvádza nasledovne: „Príspevky vyjadrujú názory svojich autorov. Príspevky nie sú redigované či moderované. Správca serveru alebo stránky nemôže ovplyvniť ich obsah, vyhradzuje si však právo príspevky odstraňovať. Nesúvisiace, reklamné, vulgárne či urážajúce príspevky budú vymazané. Názory účastníkov diskusie sa nemusia zhodovať s názormi redakcie“.

Záver: Média, ktoré nespravuje mesto poskytujú informácie, ktoré majú expresívnejší a bulvárnejší charakter. Zároveň však vytvárajú priestor pre interaktivitu a participáciu čitateľov, ktorý síce nie je nijako štruktúrovaný a tak sa často zvrháva na „bezbrehé hejtvovanie“, v každom prípade túto možnosť poskytujú.

1.4 Strategický dokument

Predmetom analýzy je dokument strednodobého charakteru PRM - Program rozvoja mesta Hlohovec na roky 2016 – 2023.

Dokument vznikol v mesiacoch apríl až december v roku 2015. Ako deklaruje samotný text, bol vytvorený „vlastnými silami (mestského úradu) s využitím externých spolupracovníkov a s využitím všetkých doteraz spracovaných dokumentov“. Jedným z piatich hlavných dôvodov pre jeho vytvorenie bolo zistenie, že: „... do vypracovania (dovtedy) platného PHSR bola minimálne zapojená odborná a laická verejnosť mesta Hlohovec, čo je jedným z hlavných predpokladov kvalitného programu rozvoja mesta“.

Spracovanie PRM viedol Riadiaci tím na prípravu PHSR vytvorený pre tento účel. Riadiacou funkciou garanta spracovania PRM bol poverený Ing. arch. Miloslav Drgoň, viceprimátor mesta. Do spracovania dokumentu sa zapojili štyri odborné skupiny vytvorené zo zástupcov verejnej, súkromnej a neziskovej sféry z nasledujúcimi témami:

- ekonomicko - hospodárska,
- územného rozvoja a životného prostredia,
- sociálna,
- kultúry, vzdelávania a voľného času

Ako v rámci interview uviedla jedna z respondentiek a zároveň kľúčová postava pri tvorbe PRM: „Témy pre odborné skupiny, ako aj pozývanie a oslovovanie konkrétnych ľudí sa volili z veľkej časti intuitívnym prístupom ... oslovovali sme aktívnych ľudí a prizvali odborníkov zvonku, medzi nimi pána Nižňanského ako odborného garanta pre dobre zrealizovaný proces. ... Každá oblasť tak mala svojho garanta ... a bolo vytipovaných 8-12 ľudí, ktorý sa jednotlivým témam venovali“. Okrem otvorenia odborných skupín pre zástupcov verejnej, súkromnej a neziskovej sféry sa na tvorbe dokumentu podieľala aj širšia verejnosť. Deklaruje to aj samotný materiál v úvode nasledujúcimi slovami: „Zapojenie verejnosti do prác bude poskytovaním priebežných informácií o príprave PRM, moderovanými diskusiami a dotazníkovými prieskumami“. Diskusie prebiehali za „aktívnej účasti lokálnych obyvateľov“, avšak „väčšinou sa zasekli na konkrétnych problémoch typu výtlk na ceste“. Tieto „diskusie s občanmi boli moderované zamestnancami z úradu“.

Z celkového hľadiska možno tento dokument hodnotiť ako kvalitne spracovaný materiál, ktorý berie do úvahy aj globálne faktory, ako napríklad demografická krivka, globálne otepľovanie, urbanizácia a pod., pričom nezabúda ani geografické faktory ako napríklad celkový regionálny vývoj a spoluprácu presahujúcu okresné merítka. Rovnako tak z hľadiska manažmentu samosprávy je dokument spracovaný veľmi kvalitne a okrem postupnosti krokov je pripravený aj v podobe akčného plánu, ktorý popisuje jednotlivé intervencie samosprávy vrátane časového a finančného odhadu.

Z hľadiska participácie je nutné podotknúť, že toto slovo sa v dokumente vyskytuje len výnimočne a že zvolené a plánované intervencie taktiež nepredpokladajú – aspoň nie v explicitnej podobe, konkrétne využívanie participatívnych mechanizmov pri realizáciách jednotlivých intervencií a krokov. Jeden z pravdepodobných dôvodov pre túto skutočnosť nachádzame v dokumente PRM v pasáži: Zoznam rizík a ich pravdepodobnosť. Tento zoznam kalkuluje s druhom a predmetom rizika, zdrojom rizika, dôsledkami, a tiež s pravdepodobnosťou ich výskytu. Ako ukazuje nasledujúca tabuľka z dokumentu, pri faktoroch ako je spolupráca a záujem obyvateľov sa predpokladá až päťdesiatpercentná pravdepodobnosť neúspechu.

druh	predmet	zdroj	dôsledky	pravdepodobnosť
ľudské	nezáujem obyvateľov o kvalitu života v meste	občania, politici, podnikatelia	nerealizovanie aktivít vyžadujúcich participáciu	20,00%
	zlé medziľudské vzťahy		rast nákladov	50,00%
	nespolupráca			50,00%

Tabuľka sa nachádza v PRM na str. 60 (mesto.hlohovec.sk/download_file_f.php?id=642445)

Čo sa týka cieľov a opatrení PRM, ktoré by mali výrazne participatívny charakter nielen v zmysle formy, ale aj obsahu, ide predovšetkým o bod číslo 1. otvorené a dostupné mesto, ktorý zahŕňa bod 1.2. otvorené mesto a v rámci neho bod 1.2.3. spolupráca v meste, ktorá má mať dve podoby:

- inkubátor pre mimovládne organizácie
- zapojenie seniorov do rozvoja mesta

Kroky, ktoré by mali viesť k vzniku uvedeného inkubátora pre mimovládne organizácie, sa žiaľ ešte nezačali realizovať, napriek časovému plánu, ktorý určuje, že prvé intervencie týmto smerom sa mali podniknúť už v minulom kalendárnom roku.

1.5 Štandardné interakcie

Ide tu o bežné, každodenné, služby, ktoré majú participatívny charakter. Takýto typ služieb mesto ponúka predovšetkým v dvoch podobách: Odkaz pre starostu a Datacity.

Odkaz pre starostu

Jedná sa dnes už o samosprávami bežne využívanú aplikáciu, ktorá obyvateľom umožňuje upozorňovať na problémy a nedostatky, ktoré ich trápia, resp. obťažujú. Dosiaľ podali obyvatelia mesta celkovo 383 podnetov, pričom podstatnú časť, konkrétne 253 podnetov už samospráva vyriešila. Sedemdesiatpäť podnetov je v štádiu riešenia a 55 je zatiaľ neriešených. Mesačne sa objaví zhruba štyri až päť podnetov. Obsahovo sa podnety nijako nevymykajú „klasickým“ problémom, ktoré sa týkajú neporiadku, znečistenia, dopravných problémov, konkrétnejšie ide o výtlky, slabé dopravné značenie, poškodené obrubníky, chýbajúce odpadkové koše a podobne. Celkovo možno konštatovať, že pri rozpracovaní projektu Datacity, sa táto aplikácia stáva kontraproduktívnou, keďže neposkytuje rozhranie pre úrad, ktoré by alokovalo jednotlivé podnety priamo kompetentným pracovníkom, resp. oddeleniam MÚ. Z hľadiska participácie neumožňuje táto aplikácia nič, z výnimkou podania konkrétneho podnetu v jednej z úzko poňatých kategórií, ktoré tu majú obyvatelia k dispozícii.

Datacity

Tento mestský projekt je predmetom analýzy Petra Hanečáka v časti 4.

1.6 Dotácie a mimovládne organizácie

Dotčný systém, ako aj celková suma vyčlenená na tento účel, poskytujú relatívne ucelený obraz vzťahov medzi mimovládny sektorom a samosprávou. Fungovanie dotácií upravuje všeobecne záväzné nariadenie mesta Hlohovec 171/2016, ktorým sa určuje spôsob a metodika poskytovania dotácií, vrátane náležitých formulárov, ktoré nadväzuje na predchádzajúce VZN 153/2015 terajšieho zastupiteľstva (viď príloha). Pre rok 2018 bola suma na dotácie zo 175 tisíc zvýšená o 43 tisíc na 218 tisíc euro.

Dotácie

Prijímateľom dotácie môže byť právnická osoba, alebo fyzická osoba podnikateľ a o podporu môže žiadať za účelom realizácie všeobecne prospešnej služby a verejnoprospešného účelu, pričom sa pod nimi „rozumie najmä

- poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť - tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt
- rozvoj telesnej kultúry
- účel slúžiaci v prospech alebo v záujme širokej verejnosti“.

Obmedzenie predstavuje to, že teda dotácie môžu byť poskytnuté len v nasledovných oblastiach:

- šport,

- humanitárna a sociálna oblasť,
- kultúra.

VZN veľmi precízne určuje prioritne podporované aktivity v jednotlivých oblastiach. Pre ilustráciu uvádzame aktivity v oblasti kultúry: „vytváranie podmienok pre rozvoj záujmovo-umeleckej činnosti, uchovávanie a rozvíjanie miestnych tradícií, organizovanie festivalov, prehliadok, súťaží, výstav, organizovanie kultúrno-spoločenských zájazdov, reprezentácia mesta doma i v zahraničí, podpora divadelných, hudobných, tanečných a speváckych súborov a sólistov, prezentácia mesta prostredníctvom literárnej, publikačnej, výtvarnej a výstavníckej činnosti, obnova kultúrnych pamiatok, cirkevných objektov a ďalších pamätihodností na území mesta, história a tradícia záujmovo-umeleckej skupiny alebo jednotlivých umelcov, netradičná forma a predpokladaný prínos aktivity, prevádzková činnosť klubov a združení, edičná činnosť, vydávanie publikácií s tematikou mesta Hlohovec, konferencie, kongresy a semináre so zameraním na kultúru, podpora a rozvoj vzájomných medzinárodných družobných aktivít obyvateľov mesta Hlohovec s jeho partnerskými mestami“.

Prioritné témy v rámci jednotlivých oblastí každoročne môže stanoviť príslušná komisia mestského zastupiteľstva. O dotáciu je možné požiadať primátora – o sumu „maximálne do výšky 300 eur vrátane a musí obsahovať vyrovnaný rozpočet príjmov a výdavkov a zároveň minimálne 5 % spoluúčasť žiadateľa z predpokladaných výdavkov“, alebo mestské zastupiteľstvo, pričom žiadosť musí obsahovať vyrovnaný rozpočet príjmov a výdavkov a zároveň minimálne 30 % spoluúčasť žiadateľa z predpokladaných výdavkov“.

Potom, čo formálne náležitosti jednotlivých žiadostí posúdi mestský úrad, presnejšie poverený zamestnanec, s ktorým môžu žiadatelia komunikovať, rozhodne komisia, resp. primátor o tom, ktoré zo žiadostí o dotáciu ju aj dostanú. Zatiaľ čo VZN o dotáciách ako aj náležitosti potrebné k ich poskytnutiu sú veľmi precízne a transparentné, rozhodovanie o tom, kto ich získa už tieto charakteristiky nenesie. Pre verejnosť nie sú k dispozícii ani kritéria ani spôsob rozhodovania, čo vedie k pochybnostiam a zbytočným podozreniam, či už neúspešných kandidátov, alebo politických oponentov súčasného vedenia mesta.

Ak sa pozrieme bližšie na konkrétne udelené dotácie, ukazuje sa, že ide o malé, resp. veľmi malé sumy. Napríklad zoznam podporených mimovládnych organizácií a činností v oblasti kultúra za rok 2016 poskytuje nasledujúci obrázok. V tejto oblasti bolo vyčlenených 10 tisíc euro a podporu získalo nasledujúcich šestnásť žiadostí:

- Nadácia pomoc jeden druhému (propagácia akcie "Dobropark" 300)
- Safirah (na kostýmy a rekvizity 100)
- Združenie kresťanských seniorov (náklady na autobus. dopravu a tlač blahoželaní 300)
- Rodičovské združenie HRAVO-ZDRAVO (súťaž "Zlatý kľúčik" 400)
- Cech hostinských, vinárov a gastronómie (akcia "Vino Hlohovec" 1 000)
- ALL Marketing s.r.o. (podujatia " Stredoveké dni, Vínna ulička, Jesenný Fraštacký trh" 1 000)
- Únia nevidiacich a slabozrakých (Slovenskohudobný koncert Kyklop 200)
- Vlastivedné múzeum v Hlohovci (zhotovenie 3D modelu Hloh. Zámku 1 000)

- Jednota dôchodcov na Slovensku MsO v Hlohovci (nájomné, energie, kvety 300)
- Folklórna skupina Šulekovo (oprava starých krojov a čižiem a nákup nových krojov a čižiem 2 500)
- EX LIBRIS AD PERASONAM HLOHOVEC (ceny pre ocenených, kvety, poštovné, propagácia 1 000)
- Občianske združenie Zámok Hlohovec (prenájom toaliet pre pracovníkova a návštevníkov, zabezpečenie kultúrnych podujatí 1 000)
- DFS Inovček (zabezpečenie Benefičného koncertu pre dobrú vec a na dopravu 300)
- Slovenská asociácia klubov mladých nepočujúcich (na organizáciu podujatia Sme si rovní: prop. mat., pohostenie, spracovanie mat. DVD a fotografií 300)
- Občianske združenie Samaria (Vianočný benefičný koncert: propagácia, pozvánky, dekoračný materiál, pohostenie účinkujúcich 300)

Celkovo teda bolo podporených pätnásť mimovládnych organizácií, pričom v desiatich prípadoch išlo o jednorazové aktivity, ako napríklad akcie, koncerty a podobne, v dvoch prípadoch o prevádzkové náklady organizácií a len v troch prípadoch išlo o podporu rozvojových aktivít daného združenia.

Mimovládne organizácie

Zoznam MVO registrovaných v Hlohovci zahŕňa 154 treťosektorových subjektov (viď príloha 2.10), predovšetkým vo forme občianskeho združenia. Nie každý z týchto subjektov je však činný, resp. realizuje pravidelné aktivity. Takmer všetky z uvedených mimovládnych organizácií sa zameriavajú na jednu z troch oblastí, v rámci ktorých možno požiadať o dotáciu. Ako sme už uviedli, v rámci interview sme mali možnosť hovoriť so zástupiteľmi troch subjektov z oblasti kultúry a životného prostredia, pričom z rozhovorov vyplynulo, že spoluprácu s mestom hodnotia od veľmi dobre až po výborne. Taktiež ohľadom situácie v treťom sektore a v rámci občianskej spoločnosti uviedli, že vnímajú, resp. cítia, že „sa tretí sektor pomaly spája“. Napriek tomu zostáva otáznou do akej miery je vyčlenenie len troch oblastí – akokoľvek široko poňatých, a tiež rozdelenie financií medzi nimi v pomere: 165 tisíc šport, 35 tisíc kultúra a 18t tisíc eur sociálna a humanitárna oblasť, skôr zdrojom pochybností a sporov, než priestorom pre spoluprácu.

1.7 IdeaSiTy

Tento webový interaktívny portál je vo vlastníctve piešťanskej organizácie ProPolis n.o, ktorý umožňuje verejnosti navrhovať vlastné nápady pre rôzne intervencie, ktoré následne môže mesto zrealizovať.

V súčasnosti je tento web nastavený nasledovne: počas jedného kola, ktoré trvá od októbra do augusta môžu obyvatelia po registrácii sa na stránke písať vlastné nápady a priebežne online hodnotiť, resp. hlasovať za ďalšie návrhy. Po ukončení pridávania nápadov MÚ vyhodnocuje,

ktoré nápady sú uskutočniteľné. Tieto postupujú do druhého kola, počas ktorého sa fyzicky hlasuje na Hlohovskom Jarmoku na konci septembra. Návrhy sa zoradia podľa počtu hlasov a zaradia do rozpočtu pre nasledujúci rok.

V tomto roku sa o priazeň a hlasy obyvateľov uchádzali nasledujúce návrhy a získali nasledovný počet hlasov:

- Rozhľadňa Šianec (137 hlasov);
- Úprava jazierka a okolia (134);
- Mesto ruží (111);
- Chýbajúce cyklostojany (105);
- Schody pre všetkých (47);
- Schody oproti kúpalisku (44);
- Zelené strechy a podpora ekobývania (42);
- Dopravné zrkadlo na ul. L. Zúbka (37);
- Nasvietenie kostolných veží (31);
- Informačný LED panel (11)

Celkovo bolo odovzdaných 699 hlasov.

Z pohľadu zamestnanca úradu, ktorý spravuje stránku a organizuje projekt IdeaSiTy celkovo, má tento participatívny nástroj „viacero problematických oblastí. Nie je definované koľko víťazných nápadov bude v danom ročníku podporených, aký je finančný limit pre jednotlivé nápady, aký je celkový finančný limit pre všetky nápady dokopy a nie sú ani jasne spísané pravidlá“. Uvedené nejasnosti predstavujú problémy predovšetkým z hľadiska administrácie a následnej možnej realizácie nápadov. Z hľadiska participácie tu taktiež vystupuje viacero problematických momentov. Zrejme najvypuklejšie spočívajú v tom, že tento nástroj minimálne nepodporuje, a zrejme ani neumožňuje aktívnu spoluprácu zúčastnených. Nevzniká tak kooperácia ani medzi navrhovateľmi jednotlivých nápadov, ani medzi realizátorom, resp. obstarávateľom intervencie, teda mestom a samotnými navrhovateľmi.

1.8 Analýza udalosti

Zámerom tejto časti predkladaného dokumentu je zachytenie problému v samospráve, ktorý vyvoláva spory a kontroverzie. Jedným z problémov, ktorý vytvára silné emócie a protichodné stanoviská je dominantna mesta, teda Hlohovský zámok. Ide o najvýznamnejšiu historickú pamiatku mesta. Nachádza sa južne od Hlohovca, na okraji rozsiahleho stromového parku s francúzskymi terasami. Pôvodný stredoveký hrad bol postavený v 11 storočí. Na Hlohovskom hrade sídlili rody Ujlakiovcov, Turzovcov, Forgáčovcov a Erdődyovcov, ktorí ho obývali až do roku 1945. Od roku 1951 boli na Hlohovskom zámku obývacie priestory a učebne výchovného ústavu pre mládež. V posledných rokoch na zámku nesídlil nikto a patrí mestu Hlohovec, aj keď jeho vlastníctvo spochybnili potomkovia manželky Viliama Erdődyho a súdne spory s mestom v súčasnosti uzavrel krajský súd v Trnave, ktorý nároky a požiadavky potomkov zamietol.

Z pôvodných troch rovín sporu, tak zdá sa zostali dve, avšak rovnako dôležité. Prvou je, ako má prebiehať rekonštrukcia, akým spôsobom má byť financovaná a tiež v réžii koho. Druhou je otázka ďalšieho využitia týchto priestorov. Rekonštrukčné práce mimo mesta realizovalo aj občianske združenie zámok Hlohovec. V súčasnosti mesto schválilo v rozpočte pre rok 2018 sumu približne 45 tisíc euro a zo štátneho rozpočtu získalo podporu Ministerstva kultúry vo výške cca. 800 tisíc eur. V pláne je „obnova fasád, vstupu do zámku a základné vnútorné vybavenie“, pokračovať bude rekonštrukcia prvého nadzemného podlažia. Voči týmto plánom sa vymedzilo spomínané občianske združenie, časť politickej opozície i časť verejnosti, ktorá spochybňuje efektívnosť a transparentnosť vynaložených prostriedkov. Názorová opozícia v tomto spore odmietla pozvanie na rozhovory v rámci prípravy tohto dokumentu, takže doteraz nebolo možné získať ich presné stanoviská. Pozvánky k interview zasielal MÚ a nie OZ Utopia, čím sa stáva odmietnutie uvedených subjektov zrozumiteľné.

Počas začatia realizácie participatívnych procesov, plánuje Utopia osloviť aj tieto subjekty a získať ďalšie bližšie informácie ohľadom zámku. Takto bude dodatočne možné mestu Hlohovec ponúknuť aj participatívne stratégie venované sporným a konfliktným udalostiam znázornené na konkrétnom príklade.

1.9 Závbery a odporúčania

Závbery

Samosprávne orgány mesta Hlohovec poskytujú svojim obyvateľom z hľadiska participácie široké možnosti zapájania sa, pričom najkvalitnejšie sú sformované služby týkajúce sa informovania verejnosti. Okrem kvalitnej informovanosti tvorí silný komponent služieb mesta občanom aj otvorenosť pri rozhodovacích procesoch.

Samospráva ako úrad poskytuje verejnosti výraznú mieru otvorenosti:

- poskytuje širokú škálu kvalitných informácií v rozpätí, ktoré výrazne presahuje slovenský štandard;
- zapája verejnosť do tvorby strategických dokumentov, ako napríklad PRM alebo KPSS;
- umožňuje navrhovať vlastné riešenia a nápady;
- zapája dotknutú verejnosť pri plánovaní verejných priestorov

Samospráva ako zastupiteľstvo, resp. ako volení zástupcovia

- pozmenilo čas zasadnutí zastupiteľstiev tak, aby sa na nich mohla zúčastňovať aj zainteresovaná verejnosť;
- otvorilo komisie zastupiteľstiev a umožnilo obsadenie dvoch miest v každej z nich verejnosti;
- zasadnutia zastupiteľstva sú k dispozícii online

Možnosti ďalšieho skvalitňovania fungovania samosprávy vidíme predovšetkým pri formovaní, rozširovaní a zatraktívňovaní procesov participácie pre verejnosť ako celok, ako aj pre jej jednotlivé segmenty, pričom odporúčame nasledujúce možnosti.

Odporúčania

Média a informovanie verejnosti

Problém: Médiam v správe mesta chýba interaktívny rozmer a možnosť konzumentov informácií ovplyvňovať a priamo reagovať na obsah. Pri vyjadrovaní vlastných názorov sú tak odkázaní na iné informačné zdroje.

Návrh riešenia: (1) vytvoriť online verziu periodika „Život v Hlohovci“ s prvkami interaktivity a možnosťami vstupov čitateľov, (2) vytvoriť moderovanú online diskusiu

Transformácia rozhodovania pri dotáciách

Najväčšími slabunami dotačného systému sa javia byť dve skutočnosti: (1) podpora jednorazových udalostí namiesto stimulácie aktivít so stredno a dlhodobým dosahom a (2) nejasné kritéria posudzovania žiadostí.

Návrh riešenia: (1) Informovanie o hodnotení a procese výberu žiadostí, (2) Vytvorenie deliberatívneho fóra, ktoré by stanovilo kritéria pre hodnotenie žiadostí uchádzajúcich sa o dotáciu;

Vytvorenie priestoru pre spoluprácu a organizovanie sa verejnosti a MVO

Problém: Finančná podpora mimovládnych organizácií verejnými a štátnymi organizáciami často vedie k vytvoreniu silného konkurenčného prostredia, ktoré bráni spolupráci a prepájaniu aktivít jednotlivých treťosektorových subjektov. Aj tematicky blízke subjekty tak tendujú skôr k súťaženiu a uzatváraniu sa namiesto spolupráce a vzájomnej podpory, čo prispieva k roztrieštenosti mimovládneho sektora.

Návrh riešenia: Realizovať z cieľov a opatrení PRM bod 1.2.3. spolupráca v meste: inkubátor pre mimovládne organizácie a zapojenie seniorov do rozvoja mesta, so snahou o vytvorenie spoločného priestoru ako komunitného centra so zdieľanou dramaturgiou programu a priestoru.

Participatívny rozpočet (PR)

- v podobe občianskych projektov

Problém: Napriek tomu, že tri hlavné oblasti podpory z dotačného systému pokrývajú drvivú väčšinu existujúcich mimovládnych organizácií, ponechávajú bež štandardizovanej a inštitucionalizovanej podoby podpory aktivity a organizácie, ktoré sa venujú takým dôležitým témam, ako napríklad: zeleň a verejné priestory, školstvo a do veľkej miery aj vzdelávanie, či cyklodoprava atď.

Návrh riešenia: Spustenie pilotného ročníka PR v podobe občianskych projektov s vytvorením tematických participatívnych komúní a realizáciou prvých vybraných občianskych projektov.

- v podobe zadaní pre jednotlivé miestne časti

Problém: snaha o zapájanie verejnosti prostredníctvom oficiálnych stretávaní sa v jednotlivých volebných okrskoch naráža na nezujem verejnosti a taktiež na to, že zúčastnená verejnosť prevažne vstupuje do týchto stretnutí s nastavením, ktoré sleduje len konkrétne problémy týkajúce sa individuálneho života bez uvedenia si širších kontextov, ako sú napríklad kompetencie samosprávy atď.

Návrh riešenia: zatriktívniť tieto stretnutia prostredníctvom: (1) spustenia pilotného ročníka PR v podobe zadaní pre jednu vybranú miestnu časť; (2) obohatiť stretnutia o úvodnú prezentáciu s realizovanými a možnými plánovanými aktivitami a intervenciami v tejto lokalite, ktoré na základe rozhodnutí obyvateľov budú priamo ukotvené v rozpočte; (3) moderovať a facilitovať stretnutie v súlade s uvedenými cieľmi a zámermi.

Poslanecký fond

Problém: Ide o výnimočný krok zastupiteľov a zastupiteľiek združených v OZ Fraštačania, ktorý však nemá jasné kontúry participatívnych procesov.

Návrh riešenia: (1) sformovať jednoduchý participatívny mechanizmus, ktorý umožní zapojenie sa širšej verejnosti pri rozhodovaní ako tieto financie investovať, alebo (2) vytvoriť prepojenie tohto fondu na PR.

Zapájanie detí a mládeže do procesov participácie

Problém: V jednom z rozhovorov respondent uviedol, že „občianska spoločnosť, duch starého Freistadtu – slobodného mesta“ sa nenávratne stratil a že tá časť spoločnosti, ktorá pestovala občianske cnosti a záujem o veci verejné sa odsťahovala. V dokumente PRM sa konštatuje, že sa rozpadla spolupráca medzi školami a učiteľmi rovnakých predmetov, a tiež že školský úrad nefunguje tak, ako by mal a mohol.

Návrh riešenia: (1) začať pilotnú realizáciu participatívnych procesov v školách priamo s deťmi a mládežou a proaktívne tak vytvárať podmienky pre vznik novej občianskej spoločnosti „Freistadtu“; (2) začať pilotnú realizáciu participatívnych procesov s pedagogickými pracovníkmi.

1.10 Prílohy

A/ interview – citácie pochádzajú z rozhovorov, ktoré sme zaznamenávali na diktafón s prísľubom, že nebudú zverejnené a že rozhovory sú vedené anonymne;

B/ zoznam médií

print:

Život v Hlohovci - mesačník distribuovaný do každej domácnosti. K dispozícii aj na webe www.zivotvhlohovci.sk vo formáte PDF.

Frašťácke noviny – web: frastackenoviny.sk

Hlohovecko – web: hlohovecko.sk

web:

oficiálna stránka mesta: hlohovec.sk

frastacania.sk

Facebook:

Mesto Hlohovec

Participácia Hlohovec (<https://www.facebook.com/participaciahlohovec/>)

C/ Program rozvoja mesta Hlohovec

http://mesto.hlohovec.sk/?id_menu=65380

D/ Odkaz pre starostu: <https://www.odkazprestarostu.sk/hlohovec/vsetky-podnety?status=2>

E/ Dotácie

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Hlohovec 171/2016, ktorým sa určuje spôsob a metodika poskytovania dotácií, vrátane náležitých formulárov

http://www.hlohovec.sk/vseobecne-zavazne-nariadenia-mesta.phtml?id_kat_for_menu=19040&module_action_254453_id_vzn=18335#m_254453

F/ Zoznam MVO registrovaných v meste Hlohovec podľa PRM 2016 – 2023

V zátvorke je uvedená pôsobnosť, resp. téma, ktorej sa MVO prioritne venuje a právna forma:

1. Nadácia Márie Hýbalovej (vzdelávanie a výchova)
2. Nadácia POMOC JEDEN DRUHÉMU (sociálna oblasť znevýhodnení)
3. ADOS Humanus n.o. (sociálna oblasť, seniory)
4. DETSKÝ DOMOV COMPASS, n.o. (sociálna oblasť)
5. Humanus, n.o. (sociálna oblasť)
6. Cech hostinských, vinárov a gastronómie (živnostenské spoločenstvo rozvoj obce, regiónu)
7. Cech zámočníkov a kovoobrábačov (živnostenské spoločenstvo priemysel)
8. Združenie LPG Slovensko (živnostenské spoločenstvo priemysel)
9. Asociácia farmaceutických výrobcov SR (záujmové združenie právnických osôb zdravotníctvo)
10. Hlohovecká RRA TTSK (záujmové združenie právnických osôb rozvoj obce, regiónu)
11. Regionálna rozvojová agentúra Hlohovec Piešťany (záujmové združenie právnických osôb rozvoj obce, regiónu)

12. "Hope - ochrana zvierat" (občianske združenie ochrana zvierat)
13. "Máriine srdiečka" (občianske združenie vzdelávanie a výchova k MŠ)
14. "SRDCE HLOHOVEC" (občianske združenie zdravotníctvo)
15. 1. tenisový klub Hlohovec (občianske združenie šport tenis)
16. ACTA SLOVACA (občianske združenie)
17. Aikido klub Hlohovec (občianske združenie šport ázijské bojové športy)
18. Akadémia mažoretiek Hlohovec (občianske združenie šport mažoretky)
19. ALFA GYM (občianske združenie šport fitness, kulturistika)
20. Amatérsky ŠK Blesk Hlohovec (občianske združenie šport rýchly kanoistika, bedminton)
21. Asociácia pracovníkov špeciálnych výchovných zariadení na Slovensku (občianske združenie vzdelávanie a výchova)
22. BallaDanza Amateur Sports, Dance and Education Association - Združenie amatérskeho športu, tanca a vzdelávania (ASDEA) (občianske združenie šport tanec)
23. Basketbalový klub Hlohovec občianske združenie šport basketbal
24. Bedmintonový klub Slovakofarma Hlohovec (občianske združenie šport bedminton)
25. BK B.A.N.V.U.R. (občianske združenie šport basketbal)
26. Centrum kultúry a vzdelávania (občianske združenie)
27. CLASSIC CLUB HLOHOVEC (občianske združenie šport motorizmus)
28. DE KLUB HLOHOVEC (občianske združenie)
29. Detský folklórny súbor Inovček (občianske združenie folklór)
30. ESTHER (občianske združenie sociálna oblasť)
31. EX LIBRIS AD PERSONAM HLOHOVEC (občianske združenie rozvoj obce, regiónu)
32. FCM (Forum for Communication in Mediation) (občianske združenie mediácia)
33. FLAMENGO (občianske združenie sociálna oblasť)
34. Folklórna skupina Šulekovo z Hlohovca (občianske združenie folklór)
35. Folklórny súbor Inovec (občianske združenie folklór)
36. FOOSBALLOVÝ KLUB HLOHOVEC (občianske združenie šport foosball)
37. FRAŠTAČANIA (občianske združenie rozvoj obce, regiónu)
38. FRAŠTAK BOYS Hlohovec (občianske združenie šport floorball)
39. FrastakBoys (občianske združenie šport cyklistika)
40. Freistadt - Slobodné mesto (občianske združenie rozvoj obce, regiónu)

41. Futbalový Club Slovan Hlohovec (občianske združenie šport futbal)
42. Futbalový klub Slovan Slovakofarma Hlohovec (občianske združenie šport futbal)
43. Futbalový klub Šulekovo (občianske združenie šport futbal)
44. HC Provitae (občianske združenie, akcie len pre deti zamestnancov)
45. HC-KLINIKA (občianske združenie zdravotníctvo)
46. Hlohovecký spolok nepočujúcich (občianske združenie nepočujúci)
47. HLOHOVSKÁ STUDNIČKA (občianske združenie pri MŠ Hollého)
48. Hlohovský chodecký klub (občianske združenie šport chôdza)
49. Hlohovský horský klub Montana (občianske združenie šport, horolezecký krúžok na umelej stene; skalolezectvo; krúžok pre deti na VI. ZŠ)
50. Hlohovský zámok (občianske združenie rozvoj obce, regiónu)
51. HOBBY-CYKLOSERVIS racing team (občianske združenie šport cyklistika)
52. Hokejový klub 2002 Hlohovec (občianske združenie šport hokej)
53. Hokejový klub Hlohovec (občianske združenie šport hokej)
54. HTC Hlohovec občianske združenie šport tenis
55. Implantologický klub Slovenskej Republiky občianske združenie zdravotníctvo
56. JUDO CLUB HLOHOVEC občianske združenie šport ázijské a bojové športy
57. Klub 1. sálový futbal Hlohovec občianske združenie šport futbal
58. Klub kolkárov Zentiva občianske združenie šport kolky
59. Klub mladých nepočujúcich Hlohovia občianske združenie nepočujúci
60. Klub RTVŠ Edma občianske združenie
61. Klub športovej kynológie Hlohovec Dog center občianske združenie šport kynológia
62. Klub stolného tenisu Zentiva Hlohovec občianske združenie šport stolný tenis
63. Klub súťažného tanca LA LUNA občianske združenie šport tanec
64. Klub westernových zručností a jazdenia občianske združenie šport westernové jazdenie
65. Krajský stolnotenisový zväz Trnava občianske združenie šport stolný tenis
66. Králikárska únia občianske združenie poľnohospodárstvo
67. KST Hlohovec občianske združenie šport turistika
68. Kynologický klub Hlohovec občianske združenie šport kynológia
69. Kynologický klub JUMAS Hlohovec občianske združenie šport kynológia
70. Lezecký klub Hlohovec občianske združenie šport lezenie

71. LOL;-) občianske združenie sociálna oblasť protidrogová
72. Mariášový klub Hlohovec občianske združenie šport mariáš
73. MAS IN REGION o.z. občianske združenie rozvoj obce, regiónu
74. Mestská liga minifutbalu a hokejbalu v Hlohovci občianske združenie šport minifutbal, hokejbal
75. Mestský futbalový klub Slovan Hlohovec občianske združenie šport futbal
76. Minikáry Technouniverzum Hlohovec občianske združenie šport minikáry
77. NOBILIS - klub športových a tvorivých aktivít zdravotne postihnutých občianske združenie šport zdravotne postihnutý
78. Nohejbalový klub Hlohovec občianske združenie šport nohejbal
79. NOHEJBALOVÝ KLUB SANECA HLOHOVEC občianske združenie šport nohejbal
80. Občianske združenie "Reumatizmus" občianske združenie zdravotníctvo reumatizmus
81. Občianske združenie Akadémia voľného času občianske združenie vzdelávanie a výchova cudzie jazyky
82. Občianske združenie JP2 občianske združenie náboženstvo; cirkev
83. Občianske združenie mladých v Hlohovci občianske združenie
84. Občianske združenie Nicolasa Konta občianske združenie história
85. Občianske združenie Od obrazoviek k prírode občianske združenie
86. Občianske združenie POKOJ A DOBRO občianske združenie sociálna oblasť útulok pre bezdomovcov a týrané ženy
87. Občianske združenie pri Materskej škole Šulekovo občianske združenie
88. Občianske združenie SAMARIA občianske združenie sociálna oblasť charita
89. Občianske združenie St. Maria občianske združenie sociálna oblasť sociálna, opatrovateľská
90. Občianske združenie Svätý Michal občianske združenie história
91. Organizácia pre voľný čas obyvateľov Hlohovca – Dúha občianske združenie vzdelávanie a výchova
92. Ostrov detstva, o.z. občianske združenie vzdelávanie a výchova materské centrum
93. Phoenix paintball tím Hlohovec občianske združenie šport paintball
94. ProPublic občianske združenie
95. RC Aeroklub Hlohovec – Kľačany občianske združenie šport letecké modelárstvo
96. Remus klub Hlohovec občianske združenie
97. Rodičovská rada pri ZŠ Vilka Šuleka občianske združenie

98. Rodičovské združenie HRAVO – ZDRAVO občianske združenie
99. Rodičovské združenie pri Gymnáziu Hlohovec občianske združenie
100. Rodičovské združenie pri Obchodnej akadémii Hlohovec občianske združenie
101. Rodičovské združenie pri Základnej škole, Podzámska 35, Hlohovec občianske združenie
102. Rodičovské združenie pri Združenej strednej škole, Ul. M. Benku 3, Hlohovec občianske združenie
103. Rodičovské združenie pri ZŠ v Hlohovci, Koperníkova 24 občianske združenie
104. Rodičovské združenie Základnej školy sv. Jozefa v Hlohovci občianske združenie
105. ROIN HLOHOVEC o.z. občianske združenie šport squash
106. Šachový klub Zentiva občianske združenie šport šach
107. ŠK Avízo SAFA Hlohovec občianske združenie šport basketbal
108. ŠK Karate-do goyu ryu Hlohovec občianske združenie šport karate
109. Slovenská asociácia klubov mladých nepočujúcich občianske združenie nepočujúci
110. Slovenská spoločnosť dentálnej estetiky občianske združenie zdravotníctvo
111. Slovenský technický spolok občianske združenie, rozvoj obce, regiónu
112. Slovenský zväz mariášových klubov občianske združenie šport mariáš
113. Slovenský zväz nepočujúcich občianske združenie nepočujúci
114. Spoločnosť Arkus občianske združenie
115. SPORTAcademy Hlohovec občianske združenie hádzaná
116. Športovo - kultúrne centrum občianske združenie
117. ŠPORTOVO-STRELECKÝ KLUB Slovakofarma občianske združenie šport streľba
118. Športový klub hendikepovaných občianske združenie šport
119. Športový klub III. ZŠ Hlohovec občianske združenie šport
120. Športový klub nepočujúcich Hlohovec občianske združenie šport
121. Športový klub Pedál Hlohovec občianske združenie šport
122. Športový klub PETERČAN HLOHOVEC občianske združenie šport futbal
123. Športový klub polície Hlohovec občianske združenie šport splavovanie
124. Športový klub telesne a zdravotne postihnutých Hlohovec občianske združenie šport
125. Stabil Slovakia občianske združenie spotrebitelia
126. Tanečné štúdio M občianske združenie šport tanec

127. Tanečný klub Effect občianske združenie šport tanec
128. Tanečný klub M - DANCE Hlohovec občianske združenie šport tanec
129. Telocvičná jednota Sokol Hlohovec občianske združenie šport vzpieranie
130. Telovýchovná jednota Športový futbalový klub Šulekovo občianske združenie šport futbal
131. Tenisový klub "TENIS AKO LIEK" občianske združenie šport tenis
132. Tenisový klub A – TAK občianske združenie šport tenis
133. Tenisový klub Slovakofarma občianske združenie šport tenis
134. Tenisový klub TAKTIK občianske združenie šport tenis
135. TJ Energetik Šulekovo občianske združenie šport
136. TJ Mier Hlohovec občianske združenie šport
137. TJ Slovan Slovakofarma futbalový oddiel Hlohovec občianske združenie šport futbal
138. TJ Slovan Slovakofarma Hlohovec občianske združenie šport
139. TJ ŠM Šulekovo občianske združenie šport
140. VRABČEK občianske združenie sociálna oblasť Zdrav.postihnutí
141. Zámocký jazdecký klub Hlohovec občianske združenie šport jazdenie
142. Zámok Hlohovec občianske združenie rozvoj obce, regiónu
143. Západoslovenská futbaltenisová asociácia občianske združenie šport futbal, tenis
144. Združenie lekárov v Seredi občianske združenie zdravotníctvo
145. Združenie pre nové technológie občianske združenie veda a výskum
146. Združenie pre rozvoj kultúry "Mladý pre Hlohovec" oz. kultúra
147. Združenie pre rozvoj mikroregiónu Vážska vodná cesta oz. rozvoj obce, regiónu
148. Združenie pri III. Základnej škole na Ul.A.Felcána v Hlohovci občianske združenie
149. Združenie rodičov a priateľov MŠ Nábregie A. Felcána občianske združenie
150. Združenie vlastníkov poľovných pozemkov k.ú. Hlohovec, Svätý Peter oz. poľovníctvo
151. Združenie vlastníkov poľovných pozemkov K.Ú. Šulekovo oz. poľovníctvo
152. Združenie vlastníkov poľovných pozemkov Mladý Háj k.ú. Hlohovec oz. poľovníctvo
153. Zväz kaňoningu Slovenskej republiky oz. šport kaňoning
154. Zväz pestovateľov cukrovej repy Slovenska občianske združenie poľnohospodárstvo

G/ IdeaSiTy - <http://hlohovec.ideasity.sk/>

---

2. Participatívne plánovanie verejných priestorov

Jozef Veselovský

2.1. Úvod

Úvodu k manuálu participácie IPR Praha:

"Participace veřejnosti v plánování města je jedním ze základních předpokladů demokratické samosprávy a má přímý vliv na kvalitu života. Účast veřejnosti je nutná minimálně ze dvou důvodů. Zaprvé aby samospráva porozuměla specifickým potřebám širokého spektra obyvatel města a jejich hodnocení současné situace. Zadruhé aby získala k návrhům plánovacích dokumentů a konceptům záměrů zpětnou vazbu od těch, kterých se budou dotýkat.

Participační plánování však nejen posiluje demokratické principy – transparentnost a odpovědnost při plánování města, ale stává se důležitým prostředkem komunitního rozvoje. V lokalitách, kde lidé ztratili společenské vazby a spjatost s místem, může participační plánování podpořit budování komunit, komunikaci a interakci lidí, kteří zde žijí. Účasti na plánování města lidé získávají dovednosti a budují mezi sebou vztahy, které jim umožní lépe se spolupodílet na rozvoji a správě míst, ve kterých žijí. Získávají k nim větší pocit spolunáležitosti a zodpovědnosti a jsou lépe schopní reagovat na změny prostředí. V dnešním dynamicky se proměňujícím prostředí vystaveném množství vnějších šoků tak participace posiluje odolnost města a je základní podmínkou pro jeho udržitelný rozvoj...."

(http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/participace/manual_participace_tisk_2017.pdf)

Cieľom tohto dokumentu je:

- stručne zhrnúť základné zákonné mechanizmy rámcujúce tvorbu verejných priestranstiev mesta
- predstaviť vlastné aktivity mesta Hlohovec v rámci tvorby VP
- prezentovať dotknuté investičné akcie
- analyzovať mieru a metódy zapája verejnosti do plánovania verejných priestranstiev v Hlohovci

2.2 Legislatívny rámec

Stručné zhrnutie legislatívy, ktorá rámcuje aktivity samosprávy vo vzťahu k verejným priestorom mesta.

Stavebný zákon (**Zákon č. 50/1976 Zb.**) počíta pri územnoplánovacej činnosti so zapájaním dotknutej verejnosti. Nástrojmi územného plánovania sú územnoplánovacie podklady a územnoplánovacia dokumentácia.

1) Územnoplánovacie podklady

a) urbanistická štúdia b) územná prognóza c) územný generel d) územno-technické podklady

2) Územnoplánovacia dokumentácia

a) koncepcia územného rozvoja Slovenska b) územný plán regiónu c) územný plán obce d) územný plán zóny

V zmysle členenia podľa legislatívnej úrovne je uplatnený princíp národnej, regionálnej a lokálnej úrovne.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska je schvaľovaná vládou SR pre celé územie SR. Podkladom na jej spracovanie je Stratégia územného rozvoja Slovenska. Podľa zákona rieši: „...priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia Slovenskej republiky a ustanovuje rámec sociálnych, ekonomických, environmentálnych a kultúrnych požiadaviek štátu na územný rozvoj, starostlivosť o životné prostredie a tvorbu krajiny Slovenskej republiky a jej regiónov. ...“ (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1976/50/20190501.html>)

Územný plán regiónu je schvaľovaný samosprávnym krajom, v tomto prípade ide o aktuálne platný Územný plán Trnavského samosprávneho kraja (UPTTSK). „Obstaráva sa pre celé územie vyššieho územného celku alebo jeho časti, rozvíja ciele a úlohy územného plánovania z Koncepcie územného rozvoja Slovenska, ktorú spodrobňuje a konkretizuje na podmienky územia kraja.“ (<http://www.uzemneplany.sk/co-je-to-uzemny-plan>)

Územný plán obce

Je plánovací a regulačný nástroj obce, schvaľovaný obecným alebo miestnym zastupiteľstvom vo forme VZN. Vytyčuje zásady rozvoja územia v súlade s nadradenými európskymi, štátnymi a regionálnymi strategickými dokumentmi.

V záväznej časti definuje zásady funkčného využitia a priestorového usporiadania územia, hranice zastavaného územia obce, starostlivosti o životné prostredie, krajinu, ekologickú stabilitu, či umiestňovanie verejnoprospešných stavieb.

V procese obstarávania územného plánu dochádza k zapájaniu verejnosti formou prerokovania a pripomienkovania jeho zadania, konceptu aj návrhu.

Územný plán zóny

„...Územný plán zóny sa spracúva pre územie vymedzené v územnom pláne obce alebo rozhodnutí príslušnej obce, ak sa zistí potreba jeho obstarania. Územný plán zóny v súlade so schváleným územným plánom obce ustanovuje podrobné podmienky pre funkčné využitie jednotlivých pozemkov, umiestnenie a priestorové usporiadanie stavieb, vrátane verejnoprospešných stavieb, pre ochranu prírodných a kultúrnych hodnôt územia a urbanistického charakteru územia, pre zachovanie stavu alebo zlepšenie stavu životného prostredia a vymedzenie a využitie pozemkov. ...“

(www.uzemneplany.sk)

Pri územnoplánovacej činnosti zabezpečuje orgán miestnej územnej samosprávy súlad s nadradenou regionálnou a národnou územnoplánovacou dokumentáciou.

Samospráva obce, alebo mesta by pri tvorbe vlastných územnoplánovacích podkladov a dokumentácie mala počítať so zapájaním obyvateľov a obyvateľiek smerom zdola:

- pri plánovaní a rekonštrukciách verejných priestorov
- pri tvorbe urbanistických štúdií zón

- pri tvorbe územného plánu obce, alebo zóny
- pri tvorbe iných strategických dokumentov – napr. PHSR

2.3 Mestské dokumenty, koncepcie a politiky

Územný plán Mesta Hlohovec

V prípade mesta Hlohovec ide o aktuálnu verziu Územný plán Mesta Hlohovec, Závazná časť, VZN č.154/2015 (Dodatok č.6)

Z pohľadu rozvoja sídla (mesta) charakterizuje Koncept smernej časti UPN Hlohovec (2016) nasledujúce princípy:

- a) rozvoj mestských centier (hlavných a vedľajších) a kompozičných osí,
- b) zakladanie alebo posilňovanie lokálnych mestských subcentier a mikrocentier,
- c) rozvoj nábreží Váhu najmä ako pešej promenády s potrebnou infraštruktúrou,
- d) tvorba a kvalitatívne zlepšovanie verejných priestorov a redukcia vizuálneho smogu,
- e) zlepšenie dopravnej dostupnosti a obsluhy územia
- f) stabilizácia a humanizácia sídlisk a efektívnejšie využitie existujúceho bytového fondu,
- g) dovybavenie územia potrebnou občianskou a športovo-rekreačnou infraštruktúrou,
- h) transformácia urbanisticky problematických alebo nefunkčných území (brownfields).

Každý z týchto princípov resp. problémových okruhov si vyžaduje okrem stanovenia rozvojovej koncepcie v Územnom pláne aj podrobnú analýzu a detailné riešenie formou územného plánu zóny alebo urbanistickou štúdiou alebo vypracovaním mestských koncepcií a politik.

(UPN - Smerná časť – Koncept, http://obcan.hlohovec.sk/vseobecne-zavazne-nariadenia.phtml?id_kat_for_menu=16074&module_action_254455_id_vzn=15594#m_254455)

Uvedené odporúčania sa rešpektovali pri tvorbe analytických a strategických plánovacích dokumentov mesta ako plán rozvoja mesta a koncepcia verejných priestorov, vypracovaní architektonických a urbanistických štúdií, či výbere investičných akcií.

Program rozvoja mesta (PRM) Hlohovec 2016-2023

-odborný dokument, pripomienkovanie pomocou internetovej stránky, schválený mestským zastupiteľstvom

"Program rozvoja mesta odzrkadľuje názory miestnej samosprávy, obyvateľov, podnikateľských subjektov a mimovládnych organizácií na to, akým smerom sa má mesto rozvíjať.

Samotný dokument reprezentuje ich spoločnú víziu smerovania Hlohovca.

Jeho výsledkom je sústava konkrétnych projektov, ktoré sú a na nasledujúce roky budú začlenené do prípravy rozpočtu mesta, a zároveň budú podkladom pre čerpanie dotácií. ... "

V strategickej časti vytyčuje ciele, opatrenia a projekty v kategóriách

- 1) Otvorené a dostupné mesto
- 2) Zdravá ekonomika

3) Atraktívne mesto

4) Sociálne a ekologicky zodpovedné mesto

Z pohľadu plánovania verejného priestoru nás zaujímajú strategické ciele 1 a 3.

V kapitole otvorené a dostupné mesto sú to hlavne témy cyklopolitiky a parkovacej politiky. V kapitole Atraktívne mesto vytyčujú v rámci špecifických cieľov podkapitolu 3.4 - Vysoká kvalita verejných priestorov, ktorá má byť dosiahnutá opatreniami:

3.4.1 - udržiavané krajinné prvky v intraviláne a extraviláne

3.4.2 - revitalizácia verejných plôch a priestorov, verejnej zelene

3.4.3 - krajšie sídliská

3.4.4 - prítlačivá centrálna zóna a centrum Šulekova

3.4.5 - funkčný a dizajnový mestský mobiliár

V ďalšej časti dokument priraduje k jednotlivým opatreniam konkrétne projektové úlohy, napríklad Cyklostratégia mesta, Budovanie a monitoring parkovísk pre bicykle, Revitalizácia kúpaliska, Revitalizácia vnútroblokov Dilongova, Podzámska – Michalská a Nitrianska, Revitalizácia centrálnej mestskej zóny, či Revitalizácia centra mestskej časti Šulekovo. (mesto.hlohovec.sk/download_file_f.php?id=642445)

Verejné priestory Hlohovec 2016

Dokument VP Hlohovec bol spracovaný na základe PRM Hlohovec 2016-2023 ako odborný dokument a koncepčný nástroj pre ďalšiu prácu s verejným priestorom. Inšpirovaný bol napr. dokumentmi IPR Praha, či prácou Jana Gehla.

Vytyčuje 22 základných ťažiskových priestorov regionálneho, celomestského a lokálneho charakteru, analyzuje ich súčasný stav a koncepcne zachytáva ich potenciálny rozvoj tak, aby bol v súlade s cieľmi PMR a ÚPN.

Počíta s ďalším rozpracovávaním stratégie rozvoja jednotlivých lokalít, ktoré bude podkladom pre realizáciu zámerov, ale aj so vypracovaním princípov a štandardov navrhovania, tvorbou design manuálu, či kontrolou kvality.

Dokument stanovuje na úrovni procesov tvorby VP nasledujúce ciele (KVP 13) :

-zastrešenie odbornej stránky rozvoja verejných priestranstiev odbornými pracoviskami mesta na základe stanovených rozvojových princípov

- súčinnosť zamestnancov mesta s miestnymi a externými odborníkmi, vrátane aktívneho zapojenia verejnosti do procesov tvorby

-jasne a transparentne definovaná organizácia procesu tvorby VP za účelom dosiahnutia čo najväčšej zhody s potrebami užívateľov

(http://mesto.hlohovec.sk/download_file_f.php?id=749953)

Webový portál IdeaSiTy

Je nástroj, pomocou ktorého mohli obyvatelia mesta navrhovať investičné akcie a prioritovať ich formou internetového hlasovania.

Mnohé z podnetov sa týkali verejných priestranstiev, ich údržby, opráv, rekonštrukcií, či výstavby, preto je na mieste považovať tento portál aj za nástroj občianskej participácie pri tvorbe verejných priestorov.

V roku 2017/2018 sa napríklad na prvom mieste ankety umiestnil podnet vybudovať vyhlíadku na vrchu Šianec, no obyvatelia navrhovali aj zásahy ako nasvietenie kostolných veží, výsadbu ruží, rekonštrukciu a debarierizáciu schodísk, vytvorenie oddychových zón, zlepšenie dopravnej infraštruktúry a podobne. Svoje nápady lokalizovali na mape mesta.

2.4 Investičné akcie mesta zamerané na rozvoj verejného priestoru

Mesto sa pri výbere investičných akcií (so zameraním na VP) vo volebnom období 2014-2018 pridržiavalo odporúčaní vlastných strategických dokumentov.

Za signifikantné môžeme považovať akcie:

- a) Rekonštrukcia centrálnej zóny Šulekovo
- b) Revitalizácia parku a nábrehia R. Dilonga
- c) Rekonštrukcia pešej zóny na ulici M.R.Štefánika a Námestí sv. Michala

a) Rekonštrukcia centrálnej zóny Šulekovo

Šulekovo je mestskou časťou Hlohovca, kedysi išlo o samostatnú obec. Za hlavné problémy mestskej časti sa považuje nedostatok mestotvorných funkcií, nedostatočné (dopravné) prepojenie s Hlohovcom, či priestorová bariéra jestvujúceho technologického centra. ÚPN okrem budovania nového mestského centra a posilnenia subcentier navrhuje vybudovanie pešej a cyklistickej lávky cez Váh v mieste historickej polohy bývalého mosta.

Centrom Šulekova je námestie, ktoré je podľa ÚPN považované za ťažiskový bod urbánnej štruktúry a "vedľajšie mestské centrum" mesta. Nachádza sa tu kostol, základná škola, obecný úrad a občianska vybavenosť. Podľa odborných analýz miesto "nenapĺňa potenciál využitia priestoru ako centrálnej zóny danej lokality" (KVP 93).

Podľa odporúčaní KVP by malo byť cieľom rekonštrukcie 1) zjednotenie nekonzistentných plôch VP a definovanie nových väzieb medzi objektmi a funkciami 2) zatriktívnenie zelených plôch a ich zapojenie do VP 3) upokojenie a organizácia dopravy 4) posilnenie pešej a cyklodopravy 5) prepojenie peším mostom s mestom.

Priebeh procesu z pohľadu participácie verejnosti:

- mesto pozastavilo realizáciu predchádzajúceho projektového zámeru a rozhodlo sa iniciovať jeho úpravu
- mesto zorganizovalo dotazníkový prieskum (Michalský jarmok 9/2016)
- iniciovalo študentský workshop zameraný na vytvorenie urbanistickej štúdie v spolupráci s odborníkmi mesta (2016)
- prezentovalo výsledky študentských prác obyvateľom aj poslancom mestského zastupiteľstva a zozbieralo pripomienky k navrhovanému riešeniu
- obstaralo PD
- spustilo realizáciu prvej etapy rekonštrukcie zameranú na rekonštrukciu spevnených plôch a zelene

b) Revitalizácia parku a nábregia R. Dilonga

Ide o stabilizovanú štvrt' nízkopodlažných bytových domov v blízkosti nábregia Váhu a centra mesta. Podľa ÚPN je nábregie rieky (aj priláhlý park na ul. R. Dilonga) dôležitým rozvojovým územím mesta.

V predchádzajúce vedenie mesta vypracovalo plán na rekonštrukciu ciest a parkovísk vo vnútroblokoch tejto štvrte. Súčasnú vedenie na základe nových strategických dokumentov pokračuje v snahe rekonštruovať jestvujúci park.

Priebeh procesu z pohľadu participácie verejnosti:

- mesto ukončilo realizáciu úpravy spevnených plôch a parkovísk vnútroblokov
- iniciovalo študentský workshop zameraný na vytvorenie urbanistickej štúdie rekonštrukcie verejného priestoru vnútrobloku aj parku v spolupráci s odborníkmi mesta (2016)
- mesto zorganizovalo dotazníkový prieskum (Michalský jarmok 9/2016)
- prezentovalo výsledky študentských prác obyvateľom (Michalský jarmok 9/2016)
- zapracovalo pripomienky do návrhov
- pripravilo PD pre realizáciu rekonštrukcie parku a zaradilo investičnú akciu do rozpočtového obdobia 2018-2020

c) M.R.Štefánika a námestie sv. Michala

Je ulica v centrálnej časti Hlohovca, ktorá sa napája na námestie sv. Michala. Sídli na nej Mestský úrad, Dom služieb, kino a množstvo obchodných prechádzok. V súčasnosti je asi v polovici svojej dĺžky riešená ako pešia zóna. Podľa analýz KPV 2016 ulica nevyužíva svoj potenciál a pôsobí ako "mŕtve miesto". Odporúča sa 1) reorganizovať dopravu 2) prehodnotiť funkčnosť pešej zóny 3) redefinovať verejný priestor.

Priebeh procesu z pohľadu participácie verejnosti:

- mesto zorganizovalo dotazníkový prieskum medzi obyvateľmi (Michalský jarmok 9/2016)
- mesto zorganizovalo dotazníkový prieskum medzi podnikateľmi (2017)
- iniciovalo študentský workshop zameraný na vytvorenie urbanistickej štúdie rekonštrukcie verejného priestoru ulice v spolupráci s odborníkmi mesta (2017)
- prezentovalo výsledky študentských prác obyvateľom (Michalský jarmok 9/2017)
- iniciovalo verejnú diskusiu o budúcnosti pešej zóny spojenú so zberom podnetov aj pre priláhlé námestie sv. Michala

2.5 Zhodnotenie

Hodnotenú aspekty participácie:

- zapojení aktéri

- široká verejnosť, organizovaná verejnosť, odborná verejnosť, politici, zamestnanci samosprávy, štátna správa, podnikateľské subjekty

- úrovne participácie

- podľa Arnstein 1969 - manipulácia, terapia, informovanie, konzultácie, zmierovanie, partnerská spolupráca, delegované právomoci, kontrola obyvateľmi

- podľa IAP2 - informovanie, konzultácie, zapojenie, spolupráca, riadenie obyvateľmi

- metódy participácie

- a) územnoplánovacia dokumentácia
- b) strategické dokumenty mesta
- c) územnoplánovacie podklady

a) územnoplánovacia dokumentácia

Pri schvaľovaní ÚPN mesto splnilo všetky zákonné požiadavky, dokument bol vo všetkých fázach verejne prerokovaný a pripomienkovaný.

Aktéri participácie: odborná verejnosť, široká verejnosť, podnikateľské subjekty

Miera participácie: informovanie, konzultácie

Metódy participácie: verejné prerokovanie

Komentár: Je nutné konštatovať, že mesto v procese tvorby odborného dokumentu neprekročilo zákonný rámec, miera participácie verejnosti je nízka. V budúcnosti je možné prehĺbiť mieru zapojenia obyvateľov a obohatiť štandardné metódy participácie aj v tvorbe územnoplánovacej dokumentácie

b) strategické dokumenty mesta

Za strategické dokumenty mesta zaoberajúce sa rozvojom a formovaním verejného priestoru môžeme považovať Plán rozvoja mesta Hlohovec na roky 2016-2023 a Koncepciu verejných priestorov Hlohovec

Ide o odborné dokumenty vypracované nad rámec zákonných povinností. Tieto premietajú aktualizovaný územný plán do konkrétnych stratégií a investičných akcií.

Mesto pri ich vypracovaní zriadilo odborné pracovné skupiny, v prípade PRM do nich prizvalo aj odborníkov a aktivistov zo strany verejnosti.

Aktéri participácie: zamestnanci samosprávy, odborná verejnosť, organizovaná verejnosť, široká verejnosť

Miera participácie: informovanie, konzultácie, spolourozhodovanie

Metódy participácie: odborné pracovné skupiny

Komentár: Obidva dokumenty sú dôležitými vodítkami v systematickej práci mestského úradu a vyzývajú k aktívnemu zapájaniu verejnosti do ďalších procesov.

PMR bol v rámci zapojenia obyvateľov vysoko inkluzívny a miera participácie občanov bola najväčšia z posudzovaných aktivít. V príprave koncepcie verejných priestorov bola miera participácie podstatne nižšia a zapojená bola iba oslovená odborná verejnosť. Pri ďalšom rozpracovávaní rozvoja lokalít je potrebné prehĺbiť mieru participácie obyvateľov mesta. Nemenej dôležité je pridržať sa cieľov vytýčených v týchto strategických dokumentoch a dôsledne sledovať ich plnenie.

c) územnoplánovacie podklady

Najčastejšia možnosť zapájania občanov a občianok do formovania konkrétnej podoby verejného priestoru nastáva práve pri spracovávaní architektonických a urbanistických štúdií zón a rekonštrukcií verejných priestorov. Zapájanie občanov Hlohovca je možné analyzovať na prípadových štúdiách Šulekovo, R. Dilonga, M.R. Štefánika a námestie sv. Michala

Aktéri participácie: odborná, organizovaná a široká verejnosť, podnikateľské subjekty

Miera participácie: informovanie, konzultácie

Metódy participácie: dotazníkové prieskumy, odborné pracovné skupiny, verejné prezentácie
Komentár: Napriek širšej škále zapojených aktérov a použitých metód je možné povedať, že miera participácie je stále nízka. Občania nemali možnosť prioritizovať plánované investičné akcie ani spolurozhodovať o ich budúcej podobe. Zber informácií formou dotazníkového prieskumu a konzultácia formou prerokovania a pripomienkovania štúdie nemali pre úrad ani spracovateľov záväzný charakter, výsledná realizácia sa od prezentovaných výstupov výrazne líši (Šulekovo) a kontinuita procesov bola viac krát narušená bez dostatočnej komunikácie s verejnosťou (M.R.Štefánika, sv. Michala). Občianska participácia tak stráca dôveru obyvateľov a ich chuť zapájať sa do spolupráce s mestským úradom klesá.

d) webový portál IdeaSiTy

Aktéri participácie: široká verejnosť

Miera participácie: manipulácia, informovanie, konzultácie

Metódy participácie: anketa

Komentár: Webový portál IdeaSiTy patrí medzi najspornejšie nástroje používané mestom Hlohovec k zapájaniu obyvateľov do budúcej podoby verejného priestoru. Občianky tu síce majú právo navrhovať konkrétne riešenia, no tie sú neskôr hodnotené ďalšími neinformovanými používateľmi, ktorých záujmom je v konkurencii iných návrhov preferovať „svoje“ nápady a s ostatnými súťažiť. Predkladané návrhy tu neprechádzajú posúdením realizovateľnosti ani inou odbornou garanciou a výsledky každoročnej ankety nie sú podľa pravidiel portálu pre mesto vôbec záväzné. Hovoriť v tomto prípade o občianskej participácii, prípadne prezentovať výsledky ankety ako výsledky občianskej participácie je hrubá manipulácia obyvateľstva, a to najmä v prípade, kedy je hlasovací systém webstránky nezabezpečený proti viacnásobnému anonymnému hlasovaniu. Takto štruktúrovaný proces môže spôsobovať v zapojených obyvateľkách a obyvateľoch frustráciu, nedôveru a nechť v budúcnosti participovať na tvorbe verejného priestoru či politik.

2.6 Odporúčania

- a) navrhnuť záväzné a jasne štruktúrované štandardy zapájania občanov pri príprave a tvorbe územnoplánovacích podkladov, dokumentov a iných strategických politik
- b) prehĺbiť mieru a rozšíriť metódy zapájania obyvateľov do formovania VP a tvorby podkladov a dokumentov, praktizovať viacúrovňovú participáciu (aj vo fáze spracovania PD)
- c) udržať kontinuitu procesov a transparentne prezentovať výsledky participatívnych procesov, podobu výsledných projektových dokumentácií a informovať o aktuálnom stave následných investičných akcií

2.7 Informačné zdroje

- Zákon č. 50/1976 Zb. Zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)
- mesto.hlohovec.sk
- Územný plán Mesta Hlohovec, Záväzná časť, VZN č.154/2015 (Dodatok č.6)
- Územný plán Mesta Hlohovec, Koncept - Smerná časť, AŽ Projekt, Október 2016
- Program rozvoja mesta Hlohovec na roky 2016-2023

- Strategická politika mesta Hlohovec - Verejné priestory, kolektív autorov, Hlohovec 2016
- mesto.hlohovec.sk / strategické dokumenty / verejné priestory
  - Urbanistická štúdia Verejné priestory - ul. R. Dilonga
  - Urbanistická štúdia Verejné priestory - Šulekovo centrum
  - Urbanistická štúdia Workshop - Ako opäť dostať do života mesta nefunkčnú pešiu zónu
- Záverečná správa VP Sihot'
- Záverečná správa VP Hlohová - Fraštácka
- IPR Praha
- International association for public participation, <https://www.iap2.org/>
- INVOLVE / People & Participation - How to put citizens at the heart of decision-making

---

3. Otvorené dáta

Peter Hanečák

3.1 Úvod

V rámci projektu PR Hlohovec v časti týkajúcej sa otvorených údajov (Open Data) prebehlo v úvodnej fáze projektu mapovanie aktuálneho ("as is") stavu a stanovenie konkrétnych cieľov (resp. konkrétnejších cieľov, oproti všeobecnejším cieľom uvedeným v návrhu projektu).

Časť "Analýza" v tomto dokumente sumarizuje:

- dôvody pre zverejňovanie otvorených údajov,
- aktuálny stav a
- návrh krokov potrebných na dosiahnutie cieľov

Časť "Plán" následne sumarizuje časový plán a časť "Odporúčania" popisuje možnosti pridávania ďalších datasetov a možnosti zapojenia sa občanov.

3.2 Prečo otvorené dáta/Open Data?

Základnou motiváciou pre zverejňovanie otvorených údajov je transparentné fungovanie samosprávy, pričom sa dôraz kladie nie len na to, že niečo zverejnené je, ale aj na to, ako je to zverejnené. Základná definícia otvorených údajov (Open Data) v SR je uvedená v § 52 Výnosu 55/2014 a opiera sa tzv. Open Definition: dôraz na otvorené štandardy, strojovú spracovateľnosť a otvorené licenčné podmienky. Tieto definície spresňujú alebo idú nad rámec toho, čo definuje napr. tzv. infozákon (zákon 211/2000 Z. z.) alebo PSI smernica (Smernica 2013/37/ES) a to preto, aby sa pre zverejnené informácie zabezpečilo čo najjednoduchšie použitie a teda aby sa vytvorili podmienky na ich čo najširšie využitie.

Dôvodom na zverejňovanie je teda o.i. plnenie zákonných povinností, ktoré má samospráva voči občanom. Ďalším dôvodom špecificky v kontexte participatívneho rozpočtu je potreba spolupráce s občanmi: len občania ktorí majú dostatok informácií o fungovaní svojho mesta či obce sú schopný plnohodnotne sa zapojiť do participatívnych procesov. Šírka resp. množstvo

informácií potrebných pre participáciu je v základe totožná so zákonnými povinnosťami (viď napr. Ako má samospráva zverejňovať informácie o svojej činnosti na webstránke a úradnej tabuli), musí však na základe podnetov participujúcej verejnosti ísť nad rámec zákonom definovaného minima. Občania teda zverejnené informácie využívajú na to, aby z obcou vedeli efektívne spolupracovať.

A keďže mestá a obce nie sú izolovanými vesmírmi, ale sú súčasťou väčších celkov (regiónov, krajov, štátov, svetadielov a sveta) tak je dobrým dôvodom na zverejňovanie údajov aj spolupráca s občanmi či organizáciami z iných regiónov alebo aj štátov. Typickým príkladom môže byť využitie rôznych mapových a navigačných služieb národných či nadnárodných subjektov, ktoré pre čo najpresnejšie a najcielenejšie služby vedia a chcú využívať údaje priamo od samosprávy (keďže napr. obce sú u nás tým subjektom, ktorý "zriaďuje" ulice, tak má význam čerpať informácie o uliciach priamo od nich). Ďalším príkladom môže byť využitie služieb, riešení či aplikácií z iných miest a obcí: ak už napríklad pre Viedeň bola vyrobená aplikácia pre parkovanie, vyhľadávanie verejných WC, turistický sprievodca a pod., je často ľahšie a efektívnejšie ich "preniesť" aj do iných miest (než ich vytvárať vždy odznova), ak aj tie ďalšie mestá zverejnia obdobné informácie ako zverejňuje Viedeň. Výsledkom sú služby (a z nich plynúce výhody) občanom, ktoré by si občania sami resp. ich obec zadovážili len veľmi ťažko.

3.3 Analýza

Aktuálny stav

Situácia k septembru až októbru 2017 sa považuje za východiskový stav pre projekt PR Hlohovec. V danom období mesto disponovalo s nasledovnými riešeniami ktoré sú vstupom či základom pre publikovanie otvorených údajov alebo s publikovaním údajov aspoň nejako súvisia:

1. interný informačný systém
2. webové sídlo
3. eGov portál
4. GIS portál
5. prioritné ukazovatele stavu a rozvoja mesta
6. riadiaci a informačný portál
7. infožiadosti
8. existujúce komunity

Interný informačný systém

Interný informačný systém je postavený na systéme od dodávateľa CoraGeo. So systémom pracujú najmä zamestnanci MÚ, pre ktorým poskytuje služby spojené s vykonávaním ich agiend. Systém teda obsahuje mnohé údaje o stave a chode mesta a predstavuje teda potenciálny primárny zdroj údajov na publikovanie v podobe Open Data (typicky údaje o zmluvách, objednávkach a faktúrach, atď.).

Poznámka: Súčasťou systému od CoraGeo sú aj mnohé ďalšie nižšie spomenuté časti: webové sídlo, eGov portál a GIS portál.

Webové sídlo

Webové sídlo je dostupné na adrese <http://www.hlohovec.sk/> a občanom či návštevníkom mesta poskytuje mnohé štruktúrované či neštruktúrované informácie o meste. Príkladom štruktúrovaných údajov sú napr. už spomenuté údaje o objednávkach, zmluvách a faktúrach (<http://www.hlohovec.sk/zmluvy-objednavky-faktury.phtml?id5=18814>), príkladom neštruktúrovaných údajov sú napr. "rôzne oznamy" (<http://www.hlohovec.sk/rozne-oznamy.phtml?id5=22066>).

eGov portál

eGov portál je dostupný na adrese <http://egov.hlohovec.sk/>, zameriava sa najmä na štruktúrované údaje (typicky už spomenuté údaje o zmluvách, objednávkach a faktúrach) a je úzko prepojený s interným informačným systémom (z ktorého čerpá mnohé zverejňované údaje).

GIS portál

GIS portál je dostupný na adrese <http://webgis.hlohovec.sk/>, zameriava sa najmä na prezentáciu geografických a štruktúrovaných údajov v mape a je úzko prepojený s interným informačným systémom (z ktorého čerpá mnohé zverejňované údaje).

Prioritné ukazovatele stavu a rozvoja mesta

Prioritné ukazovatele (tzv. KPI) stavu a rozvoja mesta predstavujú kvalitatívne či kvantitatívne ukazovatele pre prioritné oblasti (podiel množstva triedeného odpadu, náklady na školstvo, atď.). Všetky ukazovatele sú teda prioritnými kandidátmi na zverejňovanie aj v podobe Open Data. Zároveň však predstavujú výzvu, keďže pre mnohé z nich sa zber údajov realizuje len ručne a veľmi zjednodušene.

Riadiaci informačný portál

Tento portál je dostupný na adrese <https://hlohovec.datacity.global> a v prehľadnej grafickej podobe zobrazuje prioritné ukazovatele stavu a rozvoja mesta:

- želaný cieľový stav
- aktuálny stav
- história za predchádzajúce obdobie

Keďže sú mnohé údaje zbierané ručne (viď predchádzajúcu časť), tento portál zatiaľ nie je prepojený s interným informačným systémom.

Infožiadosti

Z pohľadu projektu by bola dobrým vstupom na určenie dôležitých údajov štatistika infožiadostí: často žiadané údaje sa dajú považovať za dôležité a teda pre Open Data časť projektu za prioritné. Mesto však takouto štatistikou nedisponuje.

Existujúce komunity

Z pohľadu Open Data zatiaľ neexistujú v meste relevantné komunity. Komunity o ktorých MÚ vie zatiaľ špecificky o otvorené údaje neprejavili záujem.

3.4 Ciele

Na základe aktuálneho stavu sú ciele v časti Open Data nasledovné:

1. realizácia tzv. "quick win" alebo "low hanging fruit" riešení
2. realizovať riešenia v spolupráci s Mestom Prešov
3. automatizovanie zberu údajov pre prioritné ukazovatele

Quick win/Low hanging fruit riešenia

Realizácia tzv. "quick win" alebo "low hanging fruit" riešení predstavuje publikovanie tých údajov, na ktoré je existujúca infraštruktúra už pripravená. Cieľom sú štruktúrované údaje, ktoré mesto zverejňuje už dnes (typicky už spomínané údaje o zmluvách, objednávkach a faktúrach) a pre ktoré treba vykonať len niekoľko relatívne drobných úprav tak, aby boli údaje zverejnené v súlade s požiadavkami na otvorené údaje tak, ako sú definované vo Výnose 55/2014 (viď <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2014-55/znenie-20160701#p52> a súvisiace paragrafy).

Konkrétne sa jedná o nasledovné úpravy:

1. sprístupnenie v strojovo spracovateľnom a otvorenom formáte
2. zverejnenie pod otvorenou licenciou

Riešenia v spolupráci s Mestom Prešov

Mestá Hlohovec aj Prešov používajú základný informačný systém od toho istého dodávateľa. Keďže je mesto Prešov v oblasti Open Data leadrom v SR (viď <https://www.cityone.cz/zebricek-otvorených-dat-slovenských-mest/t6388>) a medzi oboma mestami prebieha spolupráca aj v oblasti IT, je pre Hlohovec jednoduché zrealizovať niektoré Open Data riešenia po vzore Prešova, konkrétne:

1. spustenie katalógu Open Data (v rámci eGov portálu)
2. publikovanie konkrétnych datasetov (v tých prípadoch, kedy sa agenda v oboch mestách z pohľadu interných IS realizuje zhodne alebo veľmi podobne)

Automatizovanie zberu údajov pre prioritné ukazovatele

Aktuálny ručný zber mnohých údajov pre prioritné ukazovatele stavu a rozvoja mesta predstavuje prekážku pri ich riadnom zverejňovaní v podobe Open Data: publikovanie pridané k ručnému zberu by bolo náchylné na chyby z dlhodobého hľadiska aj drahé. Cieľom je teda aspoň pre časť údajov zrealizovať automatický zber a následne automatizované zverejňovanie v podobe Open Data. Spolu s tým sa vykoná aj previazanie s interným informačným systémom a riadiacim informačným portálom.

Typická budúca schéma:

- úprava procesov a nástrojov tak, aby údaje o tej ktorej agende končili v internom informačnom systéme (IS)
- automatizovaný systém zverejní Open Data z interného IS
- riadiaci informačný portál vizualizuje Open Data (a ponúkne ich na stiahnutie)

3.5 Plán

Časový plán je rozdelený na tri etapy:

Etapa 1 (2017) - redesign eGov portálu a zverejnenie datasetov:

- Faktúry
- Objednávky
- Verejné obstarávanie
- Demografia
- Evidencia psov
- počet prihlásených psov podľa ulíc
- počet prihlásených psov podľa adresy
- počet prihlásených psov podľa plemena
- Zoznam daňových dlžníkov
- Mapa mesta Hlohovec

Etapa 2 (2018) - zverejnenie datasetov:

- Rozpočet
- Dotácie
- Ulice a adresy
- Volebné miestnosti
- Samospráva
- primátor a poslanci MsZ
- VZN
- strategické a iné dokumenty
- Bezpečnosť a poriadok
- Zoznam príslušníkov MsP
- kamerový systém
- Školstvo – zoznam škôl (MŠ, ZŠ, SŠ)
- Majetok mesta
- Lavičky
- Smetné koše
- Kvetináče
- Autobusové zastávky
- Bicyklové stojany
- Ihriská
- detské ihriská
- športové ihriská

- Významné objekty – kategórie z GIT portálu (úrady a inštitúcie, investície mesta, rôzne)
- Pamiatky a pamätihodnosti (zoznam s evidenčnými listami)
- Zdravotné zariadenia (zoznam lekárov)

Etapa 3 (2019) - zverejnenie datasetov:

- Petície
- Stavebný úrad

3.6 Odporúčania

V nadväznosti na úvod a analýzu aktuálneho stavu odporúčame do budúcnosti pri rozširovaní publikovania otvorených údajov vychádzať z dvoch identifikovaných dôležitých zdrojov požiadaviek:

1. infožiadosti
2. požiadavky komunit

Infožiadosti

Pre potreby ako projektu, tak aj celkového fungovania mesta, odporúčame započítať štatistické vyhodnocovanie infožiadostí, ktoré mesto spracúva. Cieľom je identifikovať údaje, ktoré sú žiadané najčastejšie a tie začať proaktívne zverejňovať v podobe otvorených údajov (nové datasey).

Štatistiky následne pomôžu zmerať, či a ako vplýva zverejňovanie informácií na množstvo a obsah prijímaných infožiadostí: pre nové datasey by postupne malo klesať množstvo obdržaných infožiadostí.

Existujúce komunity

Pre potreby projektu je potrebné na všetkých stretnutiach s komunitami zbierať požiadavky občanov na informácie z mesta a o meste. Odporúčame požiadavky zbierať:

1. aktívne, t.j. občanov priamo vyzvať, či a aké údaje potrebujú
2. pasívne, t.j. po stretnutiach vyhodnotiť, o čom boli hlavné body, či k týmto bodom mesto poskytuje ostatok informácií a ak nie, tak chýbajúce údaje presnejšie popísať

.....

Záver

Analýza zapájania verejnosti v Hlohovci zmapovala prebiehajúce participatívne procesy a na ich základe vznikli odporúčania na zlepšenie, štandardizovanie alebo zavedenie nových foriem spolupráce s občiankami a občanmi. Počas roka 2018 vzniknú z odporúčaní a ich pripomienkovania zo strany samosprávy a obyvateľstva návrhy na zavedenie konkrétnych politík. Ich podoba bude závisieť od výsledku týchto diskusií. Následne budú zavedené do praxe.

Zoznam skratiek:

FB – facebook

IAP2 – International Association for Public Participation

IPR – Institut plánování a rozvoje

KPSS – komunitný plán sociálnych služieb

KVP – koncepcia verejných priestorov

MsZ – mestské zastupiteľstvo

MÚ – mestský úrad

MVO – mimovládne organizácie

NP PARTI – národný projekt Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík

OZ – občianske združenie

PD – projektová dokumentácia

PHSR – plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PR – participatívny rozpočet

PRM – plán rozvoja mesta

UPN – územný plán

ÚPTTSK – územný plán Trnavského samosprávneho kraja

ÚSV ROS – Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

VP – verejná politika

VS – verejná správa

VZN – všeobecné záväzné nariadenie